

หมวด 4ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา

ความนื้องคั่นเนื่องจากระบบทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาที่มีอยู่ตามมาตรา ๔ ก็กฎหมาย
ลักษณะเดียวกัน เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๗ จนถึง พ.ศ.๒๕๑๙ ฉบับปัจจุบัน
นิการเปลี่ยนแปลงไปจากเกณฑ์รายการ และโดยที่การจัดการทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา
ในช่วงระยะเวลา ๗ กังกล่าวอาจเกิดความผูกพันที่เนื่องจากฉบับปัจจุบันได้ ใน พ.ร.บ.ให้ใช้
บทบัญญัติ บรรพ ๕ ที่ให้ครวจชำระใหม่ พ.ศ.๒๕๑๙ จึงให้บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมไว้ดังนี้
แห่งพระราชบัญญัติคั้งกล่าวบัญญัติไว้ว่า

"ให้ยกเลิกบทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ให้ใช้บังคับ^๑
โดยพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ให้ครวจชำระ
ใหม่ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน เว้นแต่ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติเป็นอย่างอื่น"

กรณี พ.ร.บ.ให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ พ.ศ.๒๕๑๙ บัญญัติเป็นอย่างอื่น พอยจะแยก
ให้เป็น ๒ กรณีคือ

ก. กรณีความสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการสมรสก่อนใช้ พ.ศ.๒๔๗๗ ตาม
เดิม

ข. กรณีความสัมพันธ์ในทางทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาที่มีอยู่ตามบรรพ ๕ เกิน

ก. กรณีความสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการสมรสก่อนใช้ พ.ศ.๒๔๗๗ เกิน
หรือความกูหมายลักษณะเดียวกัน เมื่อ

มาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ ที่ให้ครวจชำระใหม่ พ.ศ.๒๕๑๙
บัญญัติว่า "บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ให้ครวจชำระใหม่ท้ายพระราช
บัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงบทบัญญัติมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติ
บรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗"

หมายความว่า มาตรา 4 และมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ให้ใช้บทกฎหมายคิมราพ 5 เกิม ยังคงมีผลบังคับใช้อยู่ ซึ่งมีกฎหมายไว้ก่อนนี้

มาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ให้ใช้บทกฎหมายคิมราพ 5 เกิม นัญญาไว้

"บทกฎหมายแห่งบรรพน์ไม่กระทบกระเทือนถึง

(1) การสมรสซึ่งไม่มีอยู่ก่อนวันใช้ประมวลกฎหมายบรรพน์ และหั้งสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการสมรสนั้น ๆ

(2) การใช้อำนาจปกครอง ความปกครอง การอนุบาล การรับบุตรบุญธรรม ซึ่งมีอยู่ก่อนวันใช้ประมวลกฎหมายบรรพน์ หรือสิทธิและหน้าอันเกิดจากการนั้น ๆ"

มาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ให้ใช้บทกฎหมายคิมราพ 5 เกิม นัญญาไว้
"ฐานะของภริยา ก่อนประมวลกฎหมายบรรพน์ อาจพิสูจน์ได้โดยนัยที่กินทะเบียน
ตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้"

เรื่องที่ ๑ ในมาตรา 4 และมาตรา 5 ถัดกล่าว หากมีกฎหมายไว้ในกฎหมาย
ลักษณะเดียวกันอย่างไร ก็คงบังคับตามกฎหมายนั้น ๆ ต่อไป ไม่เปลี่ยนแปลง แม้บรรพ 5 มีจุบัน
จะใช้บังคับแล้ว

"สัมพันธ์ในครอบครัว" ที่มัญญาในมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.ให้ใช้บรรพ 5 เกิมนั้น
นอกจากเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาแล้วยังหมายรวมถึงสัมพันธ์ในครอบครัวประกอบการอัน
ก้าย เช่นสิทธิหน้าที่ระหว่างบุตรและสิทธิและหน้าที่ระหว่างบุตรบุญธรรมกับบุตร
บุญธรรม เป็นตน สิทธิและหน้าที่หงายความกฎหมายลักษณะเดียวกัน เมื่อเหล่านี้ บรรพ 5 มีจุบันไม่
กระทบกระเทือนถึง

ถ้าที่กล่าวแล้วว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการสมรสก่อนใช้ ป.พ.พ.
บรรพ 5 เกิม หรือความกฎหมายลักษณะเดียวกัน เมื่อล่วงหนึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา
ซึ่งมีทั้งความลับสัมพันธ์ในทางลั่วนค์ (ลักษณะ 1 หมวด ๓ ในบรรพ 5 มีจุบัน) และความสัมพันธ์
ในทางทรัพย์สิน (ลักษณะ 1 หมวด ๔ ในบรรพ 5 มีจุบัน) กันนั้นสามีและภริยาความกฎหมาย

ลักษณะผ้าเมีย ป้ายใจจะมีส่วนในสินสมรสเท่าไหร่ก็เป็นอิทธิพิรุณอยู่ตั้งแต่เริ่มเป็นสามีภริยากัน ลิทธิภักดิจักราชนี้มีอยู่ในกฎหมายลักษณะผ้าเมียอย่างไร ก็คงมีอยู่อย่างนั้น บรรพ ๕ บัญญัติในกระบวนการที่อนถึงเมืองจังหวัดต่างกันก็ตาม เช่น ในการแบ่งสินสมรสนั้นมีหลักอยู่ว่า

1. ถ้าสามีภริยาไม่สนใจเก็บค่ายกัน การแบ่งสินสมรส ต้องแบ่ง เป็นสามส่วน ชายได้สองส่วน หญิงได้หนึ่งส่วน กรณฑ์ขาดช้ำหาน หญิงถอน
2. ถ้าภริยาไม่สนใจเก็บค่าย แบ่ง เป็นสามส่วน หญิงได้สองส่วน ชายได้หนึ่งส่วน
3. ถ้าสามีสนใจเก็บค่าย เก็บ ภริยาไม่ได้ส่วนแบ่งสินสมรส

ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติเป็นอย่างอื่น เช่น ในกฎหมายลักษณะผ้าเมียบทที่ ๕๕ บัญญัติไว้ว่า "หญิงชายอยู่กินเป็นผัว เมียกัน และชายคิดเอาใจชอบอกใจหญิง ยักย้ายทรัพย์ สิ่งของเก็บเอาสินเดินเก็บสินสมรสไปไว้แก่กิมการค้าขายคิดพ่อนองแห่งคน ไม่มีเมียอื่นก็ และเก็บเอาทรัพย์สิ่งของไม่มีโภคภัย อันนี้ ร่างหญิงไว้เพ้นกำหนดก็คือ และชายแกล้งขับไล่หญิง เสียเก็บเอาทรัพย์ สิ่งของไว้แค่ผู้เก็บค่า ก็ หญิงมาฟ้องร้อง พิจารณาเป็นสัดสี่ ท่านว่าชายนั้นเลี้ยงหญิงมิเป็นธรรม ให้ชายส่งทรัพย์สิ่งของซึ่งเก็บไปให้แม้นماจังถ้วน ควรให้มีสินเดินให้แก่หญิงแก่ชายความเกิน สินสมรส ซึ่งชายเพิ่มเอาไปแล้วหญิงได้ไว้ มีมากน้อยเท่าไหร่ มันให้แก่หญิงชายคุณละก็ ให้หญิงชายจากจากผัว เมียกัน เหตุชายมิได้เลี้ยงหญิงโดยชัธรรม" หรือในกฎหมายลักษณะผ้าเมียบทที่ ๗๐ ชึ่งบัญญัติว่า "ผัว เมียอยู่ค่ายกัน ผัวไปค้าได้เมียให้มีค้าด้วย ชายทำเคียงแก่เมียก่อน และห่วงกันใช้ร ให้แบ่งสินนั้นก็ เพราะเมียก่อนนั้นาไทยมิได้ ชายนั้นօชธรรม"

เหล่านี้เป็นความลับพันธุ์ระหว่างสามีภริยาตามกฎหมายลักษณะผ้าเมีย ชึ่งบรรพ ๕ บัญญัติในกระบวนการที่อนถึง สามีภริยาตามกฎหมายลักษณะผ้าเมียบังคับมีสินบริคัญ สินเดินและสินสมรส และการแบ่งทรัพย์สินเหล่านี้คือ เป็นไปตามกฎหมายลักษณะผ้าเมีย

นี่หมายว่า สัมพันธ์ในครอบครัวทางประการ ชึ่งกฎหมายลักษณะผ้าเมียไม่มีบัญญัติไว้ จะใช้กฎหมายบัญญัติบังคับแก่สามีภริยาตามกฎหมายลักษณะผ้าเมียให้หรือไม่

เห็นใจว่าหากการใช้กฎหมายปัจจุบันมังคบ เป็นการกระทำการให้อ่อนสัมพันธ์ใน
ครอบครัวความกฎหมายลักษณะผ้า เมียก็ หรือกฎหมายลักษณะผ้า เมียบัญญัติไว้บังคับแก่แต่ก่อจาก
กฎหมายปัจจุบันก็ ย่อมนำกฎหมายปัจจุบันไปใช้มังคบไม่ได้ แต่จากการใช้กฎหมายปัจจุบันมังคบไม่
กระทำการให้อ่อนดึงสัมพันธ์ในครอบครัวความกฎหมายลักษณะผ้า เมีย ย่อมไม่ขัดก่อ พ.ร.บ.ให้ใช้
บทบัญญัติบราฟ ๕ ฯลฯ ที่ควรชำระใหม่ พ.ศ.2519

คัวอย่าง สามีเอาที่คืนสินสมรสไปจำนวน ไก่ไม่ได้รับความยินยอมของภริยา
และไม่นำอกความจริงให้ภริยาทราบ เอาเงินไปนำเรื่อหุงอื่น และยกข้าวสินบริคณ์ ภริยาจึง
ฟ้องขอให้แยกสินบริคณ์ หรือถ้าแยกไม่ได้ก็ให้ภริยาเมี้ยร่วมในโฉนด

ศาลฎีกวินิจฉัยว่า ตาม พ.ร.บ.ให้ใช้บทบัญญัติบราฟ ๕ (เดิม) มาตรา ๔(๑)
บัญญัติว่า บทบัญญัติแห่งบราฟ ๕ ไม่กระทำการให้อ่อนดึงการสมรสซึ่งให้มีอยู่ก่อนวันใช้ ป.พ.พ.
บราฟ ๕ (เดิม) และหั้งสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการสมรสนั้น กฎหมายลักษณะผ้า เมียไม่ได้
บัญญัติไว้ว่าให้มีการแยกสินบริคณ์ให้ไก่ไม่ได้ฟ้องหย่า แต่ก็ไม่มังคบไว้ว่าถ้ายังไม่หย่าจะถ้อง
บริคณ์หรือพยลสินกันเสมอไป จะแยกไม่ได้ เรื่องลงชื่อในหนังสือสำคัญก็เขียนเกี่ยวกัน ฉะนั้นการที่จะ
นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๔๗๒ (ทรงกับมาตรา ๑๔๗๕ ปัจจุบัน) มาใช้แก่คู่
สมรสก่อนบราฟ ๕ (เดิม) จึงไม่เป็นการกระทำการให้อ่อนดึงสัมพันธ์ในครอบครัวความหมาย
ที่พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบราฟ ๕ (เดิม) ฯลฯ มาตรา ๔(๑) ยกเว้นไว้แค่อย่างไก่ ภริยา
จึงฟ้องได้ (ฎีกาที่ ๑๘๕/๒๔๙๒)

กฎหมายลักษณะผ้า เมียไม่ได้มังคบว่า ถ้าคู่สมรสไม่หย่าจากกันจะทำสัญญาแบ่ง
ทรัพย์สินกันไม่ได้ ฉะนั้นเมื่อสามีภริยา ก่อนประกากใช้ ป.พ.พ.บราฟ ๕(เดิม) ทำสัญญาแบ่งทรัพย์สิน
กันหลังประกากใช้ ป.พ.พ.บราฟ ๕ (เดิม) แล้วย่อมไม่เป็นการขัดก่อความสงบเรียบร้อยหรือ
ศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่คอกเป็นโน้ม ใช้มังคบให้ความมาตรา ๑๔๖๑ (ทรงกับมาตรา ๑๔๖๙
ปัจจุบัน) แท้สัญญาถูกกล่าวหาจดหมายอักลังไกและทราบให้สามีภริยาบังมีให้กับกลัง ย่อมค้องถือ
ว่าสัญญาถูกกล่าวใช้มังคบให้อยู่ (ฎีกาที่ ๘๙๐/๒๕๑๗)

พึงสังเกตว่า เนพาลสัมพันธ์ในครอบครัวเท่านั้นที่ พ.ร.บ.ให้ใช้หนัญญาติ
บรรพ 5 ฯ ตาม พ.ศ.2477 มาตรา 4 บัญญาติให้ใช้บังคับความกฎหมายลักษณะเดียวกันเมื่อ ฉบับนั้นถ้า
ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น เหตุท่องเที่ยว หรือความรับผิดชอบระหว่างสามีภริยา
คู่บุคคลภายนอก ก็จะยื่นคำฟ้องบังคับความหมายหนัญญาติบรรพ 5 ปัจจุบัน

ค้วอย่าง การที่สามีภริยาถือหนี้เช่น ความรับผิดชอบระหว่างสามีภริยาคู่เจ้าหนี้
ไม่ใช่สัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการสมรส ฉบับนั้น ความรับผิดชอบในเรื่องนั้นจึงค้องพิจารณาตาม
มาตรา 1482 (ทรงกับมาตรา 1490 ปัจจุบัน) (ฎีกาที่ 1045/2505)

การที่สามีไปก่อหนี้ชั่นระหว่างอยู่กินเป็นสามีภริยา และภริยาจะค้องรับผิดชอบ
เจ้าหนี้ซึ่ง เป็นบุคคลภายนอกเพียงไก่นั้น ไม่ใช่เป็นบัญญา เกี่ยวกับสัมพันธ์ในครอบครัวตามที่บัญญาติ
ไว้ใน พ.ร.บ.ให้ใช้หนัญญาติบรรพ 5 ฯ ตาม พ.ศ.2477 มาตรา 4 แต่เป็นบัญญาที่ภริยาจะค้อง
รับผิดชอบบุคคลภายนอกร่วมกับสามี จึงค้องวินิจฉัยไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามที่
บัญญาติไว้ในมาตรา 1482 (ทรงกับมาตรา 1490 ปัจจุบัน) (ฎีกาที่ 1236/2506)

๙. กรณีความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาในทางทรัพย์สินที่มีอยู่ตามบรรพ 5 เกิน

บทบัญญาติในเรื่องนี้ตามบรรพ 5 เกินและบรรพ 5 ปัจจุบันแตกต่างกันหลาย
ประการ เช่น มาตรา 1462 เกิน บัญญาติว่า "ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาออกจากที่ได้แยกไว้
เป็นส่วนตัว ย่อมเป็นสินบริคัญ"

"สินบริคัญ คือสินเกินและสินสมรส"

แม่มาตรา 1470 ปัจจุบันบัญญาติว่า "ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาออกจากที่ได้แยก
ไว้เป็นส่วนตัวย่อมเป็นสินสมรส"

สามีภริยาตามบรรพ 5 เกิน เมี้ยะ เคยมีทรัพย์สินอยู่ 4 ประเภทคือ สินส่วนตัว
สินบริคัญ สินเกิน และสินสมรส แต่เมื่อใช้บรรพ 5 ปัจจุบันแล้ว ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาคงมี
เพียง 2 ประเภท คือ สินส่วนตัวและสินสมรส (กฎหมาย 7 พ.ร.บ.ให้ใช้บรรพ 5ฯ พ.ศ.2519)

โดยจะนับมาตรา 1462 เกินมาใช้บังคับไม่ได้ เพราะยกเลิกแล้วตามมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ. ให้ใช้บทบัญญัติบรา 5 ฯ พ.ศ.2519 นอกรากที่บัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่นใน พ.ร.บ. ให้ใช้บทบัญญัติบรา 5 ฯ พ.ศ.2519 นั้นเอง ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องในระเบียบเริ่มแรกที่ประกาศใช้บทบัญญัติบรา 5 ใหม่ เช่น เรื่องอำนาจจัดการสินบริษัทตามบรา 5 เกิน ตามมาตรา 7 หรือการจัดการสินเกินที่เก้าห้าไปแล้วก่อนใช้บรา 5 ใหม่ เป็นต้น ซึ่งจะไก่กล่าวถึงก่อไปเมื่อถึงเรื่องนั้น ๆ

บทที่ 1 สัญญากร่อนสมรส

มาตรา 1465 บัญญัติว่า "ถ้าสภานีกิริยาไม่ได้ทำสัญญากันไว้ในเรื่องทรัพย์สินเป็นพิเศษกร่อนสมรส ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกิริยาในเรื่องทรัพย์สินนั้นให้มังคบตามบทบัญญัติในหมวดนี้"

จ้าช้อความໃกในสัญญาก่อนสมรสข้อความสัมภ์เรียบร้อยหรือศักดิธรรมอันก็ของประชาชน หรือระบุให้ใช้กฎหมายประเทอนมังคบเรื่องทรัพย์สินนั้น ข้อความนั้น ๆ เป็นไปจะ"

เมื่อรายหนึ่งเป็นสามีกิริยาภัน กองทรัพย์สินร่วมกันย้อมมื้น สามีกิริยาอาจคงกันเป็นพิเศษในเรื่องความสัมพันธ์ในทางทรัพย์สินต่างจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็ได้ ความคงจะระหว่างสามีกิริยานี้จะถ้องทำเป็นสัญญาชื่น เรียกว่า "สัญญาก่อนสมรส" เพราะในเรื่องเช่นนี้ควรให้มีการคงลงกันก่อนหรือในขณะทำการสมรส เนื่องจากกองทรัพย์สินย้อมมื้นให้มีแต่ค่าหะเบี้ยนสมรสอีกประการหนึ่ง การทำสัญญาไว้ก่อนสมรสย่อมเป็นไปโดยมิได้เกิด เพราะอยู่ไอก็อิทธิพลของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหากมิได้ทำสัญญาก่อนสมรสไว้ ความสัมพันธ์ในทางทรัพย์สินระหว่างสามีกิริยาท้องเป็นไปตามบรรพ 5 หมวด 4 ว่ากิจทรัพย์สินระหว่างสามีกิริยา

บัญญัติจะเป็นคู่สัญญาก่อนสมรส จากมาตรา 1465 นั้นจะเห็นว่า "คู่สัญญาก่อนสมรส" คือเป็นสามีและภริยาเท่านั้น บุคคลอื่น เช่น บิภารากา หรือบุปผครองจะเข้าเป็นคู่สัญญาไม่ได้" เมี้ยคู่สมรสจะเป็นผู้เยาว์กิจตาม เพราะเป็นสัญญาทำขึ้นเกี่ยวกับสัมพันธ์ระหว่างสามีกิริยาทางทรัพย์สิน และมีผลเมื่อเป็นสามีกิริยาเท่านั้น

ขอบเขตของสัญญาก่อนสมรส

ความคงลงกันในเรื่องทรัพย์สินก่อนสมรสซึ่งกฎหมายให้สามีกิริยาทำได้ตามบทบัญญัติ มาตรา 1465 ในวรรค 1 นั้น หากข้อความໃกในสัญญาก่อนสมรสมีลักษณะประการใดประการหนึ่งดังนี้ คือ

ก. ขั้นความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น

1. ท่าความคุกคามกันว่าในระหว่างเป็นสามีภริยาให้ภริยาได้ค่าตอบแทน

เกินละ 1,000 บาท

2. มีข้อความว่าถ้าฝ่ายใดสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะไม่มีสิทธิ์ในสิ่งสรรเสริญ

3. สัญญาณข้อความว่า ภริยาต้องรับจ้างช่างงานจึงจะมีส่วนในสิ่งสรรเสริญ

ข. ข้อความในสัญญาระบุให้ใช้กฎหมายประเทศาญี่ปุ่นบังคับในเรื่องทรัพย์สิน เช่น

ให้ใช้กฎหมายแห่งประเทศไทยบังคับในเรื่องการจัดการทรัพย์สิน เป็นคัน

เฉพาะข้อความในสัญญาภัยอ่อนสมรสคงกล่าวในข้อ ก. หรือ ข. นั้นย่อมคงเป็นในจะ
ไม่ใช่ท่าให้สัญญาเป็นในจะหั้งฉบับ หากมีข้อคุกคามอย่างอื่นที่ไม่ขัดคุณมาตรา 1465 วรรคสองแล้ว
ข้อความนั้นย่อมสมบูรณ์ ซึ่งแต่ก่อต่างกันนิติกรรมที่เป็นในจะโดยทั่วไปในมาตรา 135 ซึ่งบัญญัติว่า¹
"ถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดของนิติกรรมเป็นในจะ นิติกรรมนั้นย่อมเป็นในจะหั้งลั้น เว้นแต่คู่กรณีเจตนาจะ²
ให้ส่วนที่สมบูรณ์แยกออกต่างหากจากส่วนที่เป็นในจะนั้น"

แบบของสัญญาภัยอ่อนสมรส

มาตรา 1466 บัญญัติว่า "สัญญาภัยอ่อนสมรสเป็นในจะ ถ้ามิได้จัดแจ้งข้อคุกคามกัน³
เป็นสัญญาภัยอ่อนสมรสนั้นไว้ในจะ เบียนสมรสพร้อมกับการจดทะเบียนสมรส หรือมิได้ทำเป็นหนังสือ⁴
ลงลายมือชื่อของคู่ส่วนและพยานอย่างน้อยสองคนแนบไว้ท้ายจะ เบียนสมรส และได้จดไว้ใน⁵
จะ เบียนสมรสพร้อมกับการจดทะเบียนสมรสว่า ไม่มีสัญญาภัยอ่อนสมรสไว้"

จากการในมาตรา 1466 นั้น การทำสัญญาภัยอ่อนสมรสอาจทำได้โดย

1. จัดแจ้งข้อคุกคามสัญญาภัยอ่อนสมรสไว้ในจะ เบียนสมรส พร้อมกับการจดทะเบียน
สมรส

2. ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของคู่ส่วนและพยานอย่างน้อยสองคนแนบไว้ท้าย
จะ เบียนสมรส และได้จดไว้ในจะ เบียนสมรสพร้อมกับการจดทะเบียนสมรสว่า ไม่มีสัญญาภัยอ่อนสมรสไว้

เห็นได้ว่า การทำสัญญาก่อนสมรสนั้นต้องให้ปรากฏอยู่ในทะเบียนสมรสเสมอ
ไม่ว่าจะจากแจ้งข้อคดีไว้ในทะเบียนหรือทำเป็นหนังสือค่างหากແນบไว้ท้ายทะเบียน ทั้งนี้เพื่อ¹
ให้ปรากฏเป็นหลักฐานแน่นอนเช่น

สัญญาก่อนสมรสหากไม่ทำตามแบบนี้บัญชีไว้ในมาตรา 1466 ย่อมตกเป็น
โน不成 จะบังคับกับความสัญญาก่อนสมรสไม่ได้เลย เนื่องจากตกเป็นโน不成หักมูลค่า มิใช่เพียงขอให้
ข้อหนึ่ง กรณีเช่นนี้การจัดการ เกี่ยวกับทรัพย์สินต้องเป็นไปตามแบบบัญชีในหมวด 4 ว่าท้ายทรัพย์สิน
ระหว่างสามีภริยา

สำหรับสัญญาก่อนสมรสซึ่งสมบูรณ์อยู่แล้วในวันใด ป.พ.พ.บรรพ 5 ใหม่ ซึ่งเมีย
จะไม่ได้แจ้งไว้ในทะเบียนสมรส เพราะความบรรพ 5 เกมนิโถมคับว่าจะต้องจดทะเบียนนั้น
ยังคงมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายความมาตรา 5 พ.ร.บ.ให้ใช้บรรพ 5 ใหม่

ผลของสัญญาก่อนสมรส

1. มาตรา 1467 บัญชีว่า "เมื่อสมรสแล้วจะเปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อน
สมรสนั้นไม่ได้ นอกจากจะได้รับอนุญาตจากศาล

เมื่อไก่มีคำสั่งของศาลถึงที่สุคให้เปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อนสมรสแล้ว ให้ศาลม
แจ้งไปยังนายทะเบียนสมรสเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียนสมรส"

ก่อนที่ชายหญิงจะทำการสมรส อาจคดีเปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อนสมรส
อย่างไรก็ได้ แต่เมื่อสมรสแล้ว การเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนสัญญาก่อนสมรสจะทำได้คือ เมื่อไก่
รับอนุญาตจากศาลเท่านั้น เพราะ เมื่อเป็นสามีภริยาแล้ว ฝ่ายหนึ่งอาจกลับไปต่อที่พำนัชของอีกฝ่าย
หนึ่งได้ จึงควรให้ศาลมีพิจารณาว่าสมควร เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หากศาลไม่อนุญาต
สามีภริยาขอยื่นไม่อาจเปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อนสมรส

เมื่อมีคำพิพากษายืนที่สุคให้เปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนสัญญาก่อนสมรสแล้ว ให้ศาลม
แจ้งไปยังนายทะเบียนสมรสเพื่อให้จัดแจ้งไว้ในทะเบียนสมรสมความประสงค์ของมาตรา 1467
นี้เป็นบทบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 1466 เมื่อสัญญาก่อนสมรสถูกจดไว้ในทะเบียนสมรส

การเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนเจ้าของให้ปราภูในทะเบียนนั้นก็ยังในชั้นนี้คลุมหัวที่แจ้งไปยังนายทะเบียนเอง โดยคู่ส่วนรสมไม่ต้องไปทำสัญญากับนายทะเบียนใหม่ก็ได้ ก็ันการเปลี่ยนแปลงสัญญาก่อนสมรสก็คือการเพิกถอนสัญญาก่อนสมรสก็คือ น่าจะมีผลบังคับให้บังคับตามมาตรา ดังที่สุกนั้นเอง .

เกี่ยวกับ "สัญญาก่อนสมรสซึ่งให้มืออยู่แล้วในวันใช้บัตรบัญคิบธรรม 5 ปัจจุบัน" ข้อมูลนี้อยู่ในบัตรพ 5 ปัจจุบัน ไม่ทราบจะระบุเดือนถึง ตาม พ.ร.บ. ในใช้บัตรบัญคิบธรรม 5 ใหม่ มาตรา 5 แม้สัญญาก่อนสมรสตามบัตรพ 5 เดิมจะไม่ต้องจดไว้ท้ายทะเบียนสมรสก็ตาม แต่หากจะเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนเมื่อให้บัตรพ 5 ปัจจุบันแล้วก็ต้องบังคับตามบัตรพ 5 ปัจจุบัน แต่จะให้ศาลแจ้งการเปลี่ยนแปลงเพิกถอนไปยังนายทะเบียนเพื่อให้จดแจ้งไว้ย่อหน้าไม่ได้ เพราะไม่ได้มีสัญญาก่อนสมรสซึ่งแนบไว้กับทะเบียนสมรส จึงมีบัญคิบดึงการเปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อนสมรสในกรณีไว้ในมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ. ให้ใช้บัตรบัญคิบธรรม 5 ปัจจุบัน ว่า

มาตรา 6 "การเปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อนสมรส ซึ่งสัญญาก่อนสมรสันนี้ได้ทำขึ้นไว้ก่อนวันใช้บัตรบัญคิบธรรม 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจสอบและให้ท้ายพระราชนักุศลนี้ ให้กระทำการได้โดยคู่ส่วนรสมน้ำหนังสือสัญญา ก่อนสมรสพร้อมกับข้อคล่อง การเปลี่ยนแปลงเพิกถอนไปยื่นต่อนายทะเบียนสมรส ณ ท้องที่ที่คนทำการสมรส และให้นายทะเบียนสมรสจดการเปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อนสมรสไว้ในทะเบียนสมรส และแนบหนังสือสัญญาก่อนสมรสพร้อมกับข้อคล่องเปลี่ยนแปลงเพิกถอนไว้ท้ายทะเบียนสมรสก็ว"

การเปลี่ยนแปลงเพิกถอนสัญญาก่อนสมรสจะกระทำการให้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาล ความเงื่อนไขและกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา 1467 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจสอบและให้ท้ายพระราชนักุศลนี้"

ซึ่งจะเห็นได้ว่า เมื่อเปลี่ยนแปลงเพิกถอนก็คงเป็นไปตามบัตรพ 5 ปัจจุบันนั้นเอง

2. ผลคือบุคลภายนอก ตามมาตรา 1468 บัญญัติว่า "ข้อความในลัญญา ก่อนสมรสไม่มีผลกระทำให้เงื่อนไขสิทธิของบุคลภายนอกผู้ท้าการโดยสุจริตไม่ว่าจะไก่เปลี่ยนแปลง เปิดเผยโดยคำสั่งของศาลหรือไม่ก็ตาม"

ที่บัญญัติเช่นนี้เพื่อคุ้มครองบุคลภายนอกผู้ท้าการโดยสุจริตไม่ทราบว่ามีลัญญา ก่อนสมรสอยู่ เช่นนั้น ตัวอย่างเช่น ก่อนสมรสชายหญิงท้าลัญญา กันไว้มีความว่า ชายจะไม่เกี่ยว ข้องกับทรัพย์สินใด ๆ ของหญิง กรณีสมรสแล้ว เจ้าหนังงานที่คุณออกใบสำรวจที่ดินเพื่อออกรายได้ ชายนำสำรวจที่ดินของหญิง แล้วลงชื่อขายเป็นเจ้าของที่ดิน ที่มาขาย เอาที่พิพาทไปจำนวน กับบุตรของ โดยท่าลัญญาจำนวนก่อเจ้าหนังงานที่ดิน ณ หอทะเบียน เป็นการแสกงให้เห็นว่าชาย แสกงคนว่าเป็นเจ้าของที่ดินรายนี้ หญิงทราบการกระทำของชายดังแต่คนคลอคมา เงินที่จำนวน ไก่เขามาซื้อรายนี้รับคนโดยสารซึ่งเป็นอาศัยของชายและหญิง ถือไก่ท่าลัญญาปั้อยให้ชายแสกง คนเป็นเจ้าของ จนเป็นเหตุให้บุตรของ เรื่องโดยสุจริตว่าเป็นของชายจึงรับจำนวน ลัญญาจำนวน ยกย่องสมบูรณ์ให้มังคับไก่ (ฎีกาที่ 1082/2504)

ข้อสังเกตบางประการ

1. ลัญญา ก่อนสมรส มีไว้ก่อนพำนัชเรื่องทรัพย์สินเท่านั้น หากคดลงกันไว้ก่อนสมรส ในเรื่องอื่นย่อมไม่มีผลบังคับในรูนจะเป็นลัญญา ก่อนสมรสตามมาตรา 1465
2. ลัญญา ก่อนสมรสอยู่ในมังคับแห่งบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องนิคิกร รวมลัญญาจึงอาจ เป็นในยะหรือไม่มียะตามบทบัญญัตินั้น ๆ ได้

บทที่ 2

สัญญาระหว่างสมรส

มาตรา 1469 บัญญัติว่า "สัญญาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินในครึ่งสามีภริยาให้ทำไว้คู่กัน ในระหว่างเป็นสามีภริยาทั้งนั้น ป้ายไก่ป่ายหนึ่งจะบอกล้างเสียในเวลาใดที่เป็นสามีภริยาทั้งคู่ หรือภายในการหมั้นคุณนั้นเป็นมั่นแคว้นที่ขาดจากการเป็นสามีภริยาทั้งคู่ แต่ไม่กระทบกระเทือน ถึงสิทธิของบุคคลภายนอกบุตรห้ามการโดยสุจริต"

ในการพิจารณาสมรรถนะให้ทำสัญญาก่อนสมรสคู่กันไว้หรือไม่ก็ มาตรา 1469 รับรอง ให้สามีภริยาทำสัญญาว่าไว้คู่กันในระหว่างเป็นสามีภริยาได้ และสัญญานั้นมีผลบังคับสามีภริยา ตลอดไปจนกว่าจะบอกล้าง

"สัญญาระหว่างสมรสนี้จะทำไว้คู่กันให้แต่เฉพาะในเรื่องทรัพย์สินเท่านั้น"
เพราasmicความบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า "สัญญาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินในครึ่งสามีภริยา..." ซึ่งค้างจากบทบัญญัติ ในบรรพ 5 เกิน ซึ่งมีความเพียงว่า "สัญญาให้สามีภริยาให้ทำไว้คู่กันในระหว่างเป็นสามีภริยาทั้งนั้น..." จึงอาจหมายถึงสัญญาอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สินได้

มีที่จะเป็นค่าสักขีาระหว่างสมรส กูหมายจำกัดเดียวสามีภริยาเท่านั้น เช่น เกี่ยวกับสัญญาก่อนสมรส บุคคลอื่นจะเข้าทำสัญญาแทนไม่ได้

ความเห็นตรงกันของสัญญาระหว่างสมรส ความมาตรา 1469 นี้ ในมั่นคงดึงการเป็นโนบายของสัญญาระหว่างสมรส กังนั้นจึงต้องอยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องนิติธรรม สัญญา จึงอาจเป็นโนบายให้ความบังคับต้องเหล่านั้น

แบบของสัญญาระหว่างสมรส ในการทำสัญญาระหว่างสมรส กูหมายไม่ได้ กำหนดแบบไว้แต่อย่างใด จึงอาจทำเป็นหนังสือหรือทำคำว่าจากรักได้ เว้นแต่สัญญานั้นเข้า ลักษณะเป็นสัญญาอย่างอื่นที่ต้องทำตามแบบ ก็ต้องทำตามแบบของสัญญานั้นจึงสมบูรณ์ เช่น การให้อสังหาริมทรัพย์ เป็นตน สังเกตให้ว่าค่างจากสัญญาก่อนสมรสซึ่งกำหนดแบบไว้โดยเฉพาะ ในมาตรา 1466

การบอกล้าง ในมาตรา 1469 นี้เรองบัญญติไว้ว่า "...ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะบอกล้างเสียในเวลาใดที่เป็นสามีภริยา กันอยู่หรือภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ขาดจากการ เป็นสามีภริยากันก็ได้"

กิจ เนคราชายุธจิที่สมรสเป็นสามีภริยาแล้วฝ่ายหนึ่งอาจก่อภัยให้อิทธิพล ของอีกฝ่ายหนึ่งและยินยอมทำสัญญาโดยเป็นฝ่ายเสียหาย ให้ง่าย กันนั้นคลอกเวลาที่เป็นสามีภริยา กัน ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกล้าง ได้เสมอโดยไม่จำกัดกิจวัตรสัญญานั้นจะทำกันมานานเท่าไร มีผลไป แล้วเพียงไกหรือไกพิพาทกัน เป็นคดีเกี่ยวกับสัญญานั้นแล้วหรือไม่ และถ้าคลอกเวลาที่เป็นสามีภริยา กันนั้นยังไม่ได้บอกล้างหรือยังคงคดก่อภัยให้อิทธิพลของอีกฝ่ายหนึ่ง ก็อาจบอกล้างได้ภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ขาดจากการสมรส

ค้าอย่าง สามีภริยาทำสัญญาแบ่งทรัพย์สินกัน ให้ภริยาได้ทรัพย์ที่ระบุไว้ นอกนั้น ภริยาไม่ขอเอาอีกคู่ไป ภริยาจึงมาขอแบ่งทรัพย์อื่นที่มีอยู่แล้วในขณะนั้นอีกไม่ได้ สามีภริยาห่วย กันแล้ว ไม่บอกล้างสัญญานี้ภายใน 1 ปี ถือว่าสัญญานี้เป็นสัญญาประนีประนอมความบังคับสามีภริยาได้ (ฎีกาที่ 1274/2521)

บูมสิทธิบอกล้าง การบอกล้าง เป็นสิทธิเฉพาะคัวของสามีภริยาคนอื่นจะบอกล้าง ไม่ได้ กันนั้นหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีกาย หายาหของฝ่ายนั้นจะบอกล้างสัญญาระหว่างสมรสไม่ได้

ก้าอย่าง กฎหมายลักษณะนี้ เมียไม่ได้บังคับว่า ถ้าคู่สมรสไม่หย่าจากกัน จะทำสัญญาแบ่งทรัพย์สินกันไม่ได้ ฉะนั้นเมื่อสามีภริยา ก่อนใช้ ป.พ.พ.บรรพ 5 ทำสัญญาแบ่ง ทรัพย์สินกันหลังจากประกาศใช้ ป.พ.พ.บรรพ 5 แล้ว ย่อมไม่เป็นการซักคอกความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนไม่ถูกเป็นโน้ม แคสัญญา กันกล่าวว่าอาจบอกล้างได้ และทราบได้ ที่สามีภริยา ยังมิได้บอกล้างย้อนค่องถือว่าสัญญา กันกล่าวใช้บังคับได้อยู่

การบอกล้างสัญญาระหว่างสมรสซึ่งมิใช่กรณีบอกล้าง ไม่มีกรรม แต่เป็นการบอก ล้างความ ป.พ.พ.มาตรา 1469 (บรรพ 5 ใหม่) โดยสภาพเป็นการ เผาคัวของสามีหรือภริยา

เท่านั้น เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแก้กรรม สิทธิบุกค้างย้อมรังสันไปไม่คอกอกไปยังทายาท ทายาทไม่มีสิทธิบุกค้างได้ (ฎีกาที่ 890/2517)

อนึ่ง ให้สังเกตว่า "เฉพาะลิขในการบุกค้างเท่านั้นที่เป็นการເພາະດັວ ແຕ່ຫຼັກທີ່ໃນການຮັບຄ່ານອກລັງໄມ່ເປັນການເພາະດັວ" กັນນັ້ນ ສາມື່ອກວິຍາທີ່ຢັງອູ້ຈາບອກລັງສູງກາຮ່າງສມຮສໄປຢັງທາຫຂອງຝ່າຍທີ່ຕາຍກີໄດ້

ນູ້ທ່ານ ກໍາຫັນທີ່ນີ້ມີນັ້ນແຕ່ວັນທີ່ຊາກຈາກກາຮ່າງສມຮສນັ້ນ ຄ່າວ່າ "ຊາກຈາກກາຮ່າງສມຮສ" ຈະມີຄວາມໝາຍເພີ່ມໃດ ຕາມມາດຕະການ 1501 ນັ້ນມີຄົງກາຮ່າງສັນສຸກແໜ່ງກາຮ່າງສມຮສມືກາຮ່າຍ ໜໍາທີ່ຫຼັກພາກນາມເພີດອນກາຮ່າງສມຮສ ທີ່ໃນການມີເຫດກຳນົກທ່າໃຫ້ກາຮ່າງສັນສຸກນັ້ນແຕ່ວັນທີ່ຕາຍ ໜໍາທີ່ຫຼັກພາກນາມເພີດອນນັ້ນ ກັນນັ້ນຊາກຈາກກາຮ່າງສມຮສຈະຮັມດຶງກາຮ່າງສັນສຸກທີ່ຖຸກເພີດອນກ້ວຍຫຼົງໂນໄນ້ ເໜີວ່າກາຮ່າງສັນສຸກເພີດອນນັ້ນສັນສຸກລົງ ເຊັ່ນເກີຍກັບກາຮ່າຍ ແລະຄວາມໝາຍໝາຍກີໃຫ້ນຳພລແໜ່ງກາຮ່າຍໂຄຍຄໍາພາກນາມໃຫ້ແກ່ຜລຂອງກາຮ່າງສມຮສ (ມາດຕະການ 1502) ກັນນັ້ນຄ່າວ່າ "ຊາກຈາກກາຮ່າງສມຮສ" ຈຶ່ງນໍາຈະຮັມດຶງກາຮ່າງສັນສຸກກ້ວຍ ແຕ່ມໍ່ໃໝ່ມາຍເພີ່ມກາຮ່າງສັນສຸກທີ່ເປັນໄນ້ຈະ ເພົະກາຮ່າງສັນສຸກທີ່ເປັນໄນ້ຈະໄນ້ກ່ອງໃຫ້ເກີດຄວາມລັ້ນພັນຮີໃຫ້ກາຮ່າງສັນສຸກລົງຮ່າງສາມື່ອກວິຍາ (ມາດຕະກາ 1498)

ແນບພື້ນໃນການບຸກລັງ ກົງໝາຍໄມ້ໄດ້ກໍາຫັນໄວ້ກັນນັ້ນຈຶ່ງຈາບອກລັງກ້ວຍວາຈາ ພົມບົນຫຼັກຫຼືຫຼັກປົງປົງຍົງກີໄດ້ ໃນການໄນ້ມີປົນຄົມສູງກາຮ່າງສັນສຸກຍົ່ວນດີ່ວັນການບຸກລັງໄດ້

ກາຮ່າງສັນສຸກ ເຊັ່ນການບຸກລັງຄອງກະທ່າໂຄຍຄວງກ່ອຽງກ່າວນີ້ ແລະອູ້ກ່າຍໄກ້ນິນບົນຫຼັກຫຼືຫຼັກປົງປົງຍົງກີທີ່ໄປໃນເຮືອງຄວາມສົນນູ້ຮົມແລະຜລຂອງກາຮ່າງສັນສຸກ ເຊັ່ນ ອາຈານໄປໃນເຊີຍເພົະກາຮ່າງສັນສຸກ ຊັນສຸກ ບໍ່ມີເປົ້າກັບຄວາມສາມາດ ພລກີເປັນໄປການຫັກໃນເຮືອນັ້ນ ຈາກ ແລ້ວແຕ່ກ່າວ

ຜລຂອງການບຸກລັງ

ຜລໃນຮ່າງສຸມຮສ ເນື່ອຝ່າຍໃກ່ຝ່າຍໜຶ່ງນອກລັງແລ້ວ ຍ່ອມມີຜລໃຫ້ສູງກີ່ທ່າງໄວ້

นั้นลืมความผูกพันจะบังคับให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามสัญญาไม่ได้ เมื่อในระยะเวลาอันนักล้าง
โดยถือเสมอว่าสามีภริยาไม่เคยทำสัญญาไว้ก่อนแล้ว

ตัวอย่าง ใจที่ฟ้องว่าจำเลยซึ่งเป็นสามีใจที่ยังสัญญาที่ทำไว้ก่อนใน
ระหว่างเป็นสามีภริยาโดยไม่ยอมให้ค่าเลี้ยงดูแก่ใจที่ขอให้มั่นคงจำเลย (สามี) ยืนคำร้อง
ที่ศาลชوبอกล้างสัญญาระหว่างสมรสนั้น และขอให้ส่งสำเนาให้ใจที่ (ภริยา) และใจที่ได้
รับสำเนาคำร้องแล้วเท่าที่ใจที่ได้รับค่านอกล้างจากจำเลยโดยตรง การบอกล้างจึงชอบด้วย
กฎหมาย และมีผลให้สัญญาที่ทำไว้ก่อนลืมความผูกพัน เสมือนหนึ่งไม่เคยทำสัญญาไว้ก่อนแล้ว
จึงไม่มีทางบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามสัญญาในช่วงระยะเวลาอันนักล้างได้ ใจที่ไม่มีอำนาจ
ฟ้องและคำนินค์คือไป (คดีพิพาทภานภิการที่ 1246/2509)

กรณี "การบอกล้างสัญญาระหว่างสมรสไม่มีผลทำให้สัญญาเป็นโมฆะ" เป็นแต่
ทำให้ลืมความผูกพันก่อนมาแค่นั้น การให้ใจจากลับคืนสู่ฐานะเดิมได้ก็ชอบที่จะให้กลับคืน
สู่ฐานะเดิม แต่ถ้าไม่อาจคืนสู่ฐานะเดิมได้ ห้องป่ายกไปต้องรับผิดชอบ เช่น ทำสัญญาระหว่าง
สมรสยกที่กินของตน 2 แปลง ให้เป็นส่วนครึ่งของภริยา ภริยาที่กินให้บุตรไป 1 แปลง
เมื่อสามีบอกล้างสัญญา ภริยาต้องคืนที่กินส่วนที่เหลือให้สามี แต่แปลงที่ยกให้บุคลภายนอกไปแล้ว
ภริยาไม่ต้องรับผิดชอบในการซักใช้คืน

2. **ผลค่อนบุคลภายนอก** ความคดอนห้ายในมาตรา 1469 บัญญัติว่า "...
ไม่กระทบกระเทือนดึงลิขิของบุคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริต" เพื่อคุ้มครองบุคลภายนอก
ผู้ทำการโดยสุจริตไม่ให้เสียหายซึ่งเป็นหลักทรัพย์ไป ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการบอกล้างสัญญานั้น แล้วหรือไม่
เพราบุคลภายนอกอาจไม่รู้ถึงการบอกล้างนั้นก็ได้ แม้ลิขิบุคลภายนอกจะได้ไปโดยไม่เสีย
ค่าตอบแทนก็ตาม

บุคลภายนอกที่จะได้รับความคุ้มครองคือมาตราที่สอง เป็นบุกระทำการโดยสุจริต
คือไม่รู้ว่าได้มีการบอกล้างสัญญาระหว่างสมรสแล้ว เท่านั้น ถ้าบุคลภายนอกทราบถึงการบอกล้าง
แล้ว ย่อมไม่ได้รับการคุ้มครอง หากให้ชื่อหรือรับไว้ ก็ต้องคืนทรัพย์สินนั้น

บทที่ 3

ประเภทของทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา

ความเบื้องต้น เนื่องจากระบบทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาได้เปลี่ยนแปลงไป
จากบรรท 5 เกินหลายประการ และความสัมพันธ์ในทางทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาที่มีอยู่
ตามบรรพ 5 เกินนั้นทรัพย์สินระหว่างสามีภริยามี 4 ประเภท คือสินส่วนตัว สินเดิม สินสมรสและ
สินบริคณ์ แต่ในปัจจุบันมีแค่สินส่วนตัวและสินสมรส (มาตรา 1470) และโดยที่การจัดการ
ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาตามบรรพ 5 เกินอาจเกิดความผูกพันคู่เนื่องจนถึงปัจจุบัน ใน
พ.ร.บ.ให้ใช้หนัญญาติบรรพ 5 ที่ได้ตรวจสอบใหม่ จึงให้บัญญาติแก้บัญหาไว้ในมาตรา 7

ดังนี้ครับ

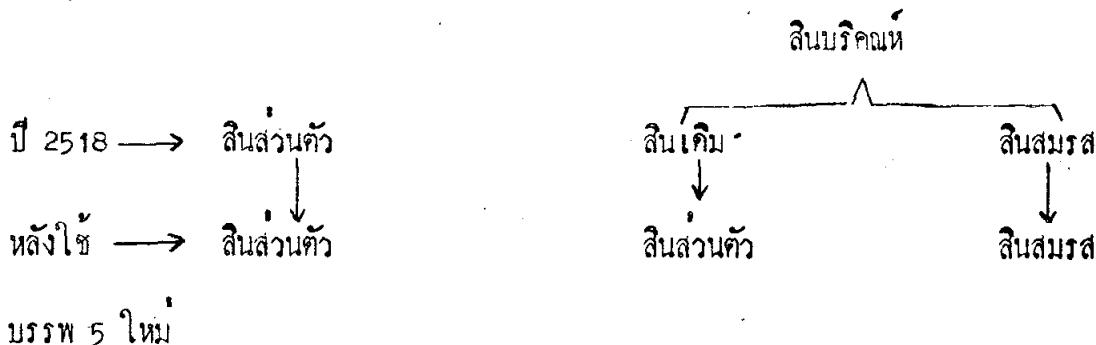
มาตรา 7 "บัญญาติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจสอบ
ชำระในหมายพระราชบัญญัตินี้ ในกระบวนการที่อ่อนถึงอำนาจการจัดการสินบริคณ์ที่สูญเสีย¹
ฟ่ายให้ฟ่ายหนึ่ง ให้มีอยู่แล้วในวันใช้บังคับบัญญาติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ที่ได้ตรวจสอบใหม่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้อาวุโสสินเดิมตามบัญญาติบรรพ 5 แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เก็บของฟ่ายให้เป็นสินส่วนตัวตามบัญญาติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจสอบใหม่ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ของฟ่ายนั้น"

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา นี้ ถ้าคู่สมรสฟ่ายให้เป็นผู้จัดการสินบริคณ์แต่ฟ่ายเกี่ยว
ให้อาวุโสสื่อฟ่ายหนึ่งให้ยินยอมให้คู่สมรสฟ่ายนั้นจัดการสินสมรสและสินส่วนตัวตามวาระหนึ่ง
ของตนด้วย

ในการที่คู่สมรสฟ่ายให้ประสังค์จะใช้อำนาจจัดการสินส่วนตัวตามวาระหนึ่งที่เป็น²
ส่วนของตน ถ้าคู่สมรสนั้นไม่ได้เป็นผู้จัดการสินบริคณ์ให้แจ้งให้คู่สมรสอีกฟ่ายหนึ่งทราบและให้
คู่สมรสหงส์ลงฟ่ายร่วมกันจัดการแบบสินส่วนตัวคงกล่าวที่อยู่ในสภาพที่แบ่งได้ให้แก่ฟ่ายที่ประสังค์
จะจัดการ แต่ถ้าสินส่วนตัวนั้นไม่อยู่ในสภาพที่แบ่งได้ ให้หงส์ลงฟ่ายจัดการร่วมกัน".

ความบรรพ 5 เกิมนัน สินบริคณ์ไก้แก่สินเกิม และสินสมรส และตามมาตรา 1468

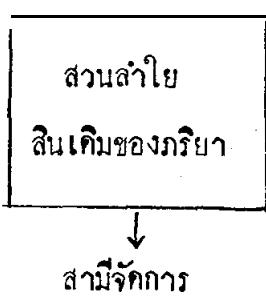
เกิมนัญญาติให้สามีเป็นผู้จัดการสินบริคณ์ นอกจากสัญญา ก่อนสมรสจะไก้ก่าหนก เป็นอย่างอื่น เมื่อ มาใช้บรรพ 5 ใหม่ ก่าหนกให้สินเกิมของฝ่ายไก เป็นสินส่วนคัวของฝ่ายนี้ และสินบริคณ์เป็นอันยกเลิกไปตามบทบัญญาติในมาตรา 7 วรรคแรก ที่กล่าวข้างต้น ซึ่งพอจะทำแผนภาพให้เห็นไก่ชักเจน กังนี้

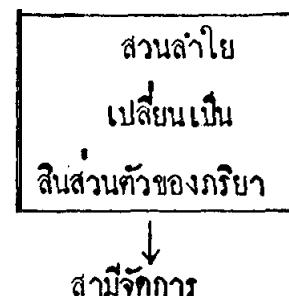
แสดงว่าเมื่อใช้บรรพ 5 ใหม่แล้ว ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาความบรรพ 5 เกิม ก็เหลือเพียงสองประเภทคือ สินส่วนคัวและสินสมรส ความบรรพ 5 ใหม่เข่นกัน

แค่ถึงทรัพย์สินจะเปลี่ยนเป็นสองสองประเภทแต่ยังคงอำนาจจัดการสินบริคณ์อยู่คائم กว้างมากยิ่ง เก่า ก็คงมีอำนาจจัดการต่อไป แต่เป็นการจัดการสินส่วนคัวและสินสมรสโดยกฎหมาย ให้ถือว่าคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมกันนี้

ปี 2518

ปี 2519 หลังใช้บรรพ 5 ใหม่

กรณีความมาตรา 7 วรรค 2 เป็นเรื่องอ่านใจการลินบริคหนี้มืออยู่ เก็บและเปลี่ยนประเพณีเป็นสินส่วนตัวและสินสมรส ตามบรา 5 ใหม่เท่านั้น ส่วนทรัพย์สินที่ไม่มา หลังใช้บรา 5 ใหม่ ก็คงเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งบรา 5 ใหม่ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

ตามมาตรา 7 วรรค 3 ในกรณีที่เจ้าของสินเก็บเปลี่ยนมาเป็นสินส่วนตัวตาม มาตรา 7 วรรค 1 ของการจัดการสินส่วนตัวของเขารองก์ทำให้โดยแจ้งให้คู่สมรสที่มีอ่านใจ จัดการทรัพย์ เมื่อแจ้งแล้วคู่สมรสหั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันจัดการแบ่งสินส่วนตัว (สินเก็บตาม บรา 5 เก็บ) ที่อยู่ในสภาพที่แบ่งให้แก่ฝ่ายที่ประสงค์จะจัดการ แค่ถ้าทรัพย์นั้นไม่อยู่ในสภาพ ที่แบ่งให้ ก็ให้หั้งสองฝ่ายจัดการร่วมกัน

สำหรับมุ่งหมายที่ว่า หากไม่มีการจัดการ ก็ยังคงสินส่วนตัว (สินเก็บตามบรา 5 เก็บ) ไปแล้วโดยผู้มีอ่านใจจัดการก่อนใช้บรา 5 ใหม่ เมื่อสินเก็บให้เปลี่ยนสภาพมาเป็นสิน ส่วนตัวแล้วตามมาตรา 7 การจัดการของผู้มีอ่านใจนั้นจะเสียไปหรือมีผลประการใดมั้น มาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ.ให้ใช้บรา 5 ฯลฯ ให้บัญญัติว่า "บทบัญญัติบรา 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ที่ให้ตรวจสอบระหว่างให้หั้งพระราชนบัญญัตินี้ในกระบวนการที่ห้องดึงการจัดการสินเก็บที่เปลี่ยน เป็นสินส่วนตัวตามมาตรา 7 ซึ่งให้กระทำการไปแล้วก่อนวันที่พระราชนบัญญัตินี้ใช้บังคับ"

ดังนั้น การจัดการซึ่งให้กระทำการไปแล้ว ก่อนวันที่พระราชนบัญญัตินี้ใช้บังคับย่อมมีผล ให้ได้ ถึงเมื่อคู่สมรสสึกฝ่ายหนึ่งจะแจ้งความประสงค์ที่ต้องการจะจัดการสินส่วนตัวที่เปลี่ยนมาจาก สินเก็บเอง ก็ไม่กระทบกระเทือนถึงการซึ่งให้กระทำการไปแล้วก่อนวันที่จะใช้บังคับกฎหมายใหม่

ตัวอย่าง นาย ก. สามีโดยชอบด้วยกฎหมายของนาง ข. ให้อาลัวทุเรียนซึ่ง เป็นสินเก็บของนาง ช. ให้เงินรายเดือน ค. เซ่น เนื่องระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ 1 ธ.ค. 2518 เป็นต้นไป ต่อมาเมื่อให้ใช้บทบัญญัติบรา 5 ใหม่แล้ว ใน พ.ศ. 2519 นาง ข. จึงแจ้งคู่นาย ข. ว่าต้องการ จัดการส่วนทุกสิ่งที่ตนได้ให้ไว้กับนาย ก. ทั้งหมด คู่นาย ก. ไม่ได้รับผลกระทบ กระเทือนถึงสัญญาเช่าที่นาย ก. ให้ไว้กับนาย ค. คือ นาย ค. ยังคงมีสิทธิ์ตามสัญญาเช่าไปจนครบ

5 ปี นั้นเอง

พึงสังเกตว่า การจัดการชั่งมาตรา 8 คุ้มครองนั้นถือเป็นการจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนใช้บรรพ 5 ปัจจุบันเท่านั้น หากเป็นทรัพย์สินที่ไม่ภายหลังใช้บรรพ 5 พ.ศ.2519 แล้ว ย่อมถือเป็นบังคับตามบรรพ 5 ปัจจุบัน

สำหรับทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาตามบทกฎหมายนี้คือบรรพ 5 ปัจจุบันนั้น ป.พ.พ. มาตรา 1470 บัญญัติว่า "ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา นอกจากที่ได้แยกไว้เป็นส่วนตัว ย่อมเป็นสินสมรส"

ถึงนั้น ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาจึงมี 2 ประเภท คือ

1. สินส่วนตัว
2. สินสมรส

บทที่ 4
สินส่วนตัว

1. สินส่วนตัว ให้แก่ทรัพย์สินประจำบ้าน ให้มีกำหนดไว้ในมาตรา 1471

กับนี้

สินส่วนตัว ให้แก่ทรัพย์สิน

(1) ที่อยู่ใหม่ที่มีอยู่ก่อนสมรส

(2) ที่เป็นเครื่องใช้สอยส่วนตัว เครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับกายคุณ ควรแก้รูป หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของคู่สมรสป่วย ให้ฟ่ายหนึ่ง

(3) ที่อยู่ใหม่ที่มีการห่วงสมรสโดยการรับมรภกหรือโดยการให้โดย เสน่ห้า

(4) ที่เป็นของหมัน"

(1) ที่อยู่ใหม่ที่มีอยู่ก่อนสมรส

ทรัพย์สินประจำบ้านไม่จำกัดว่าเป็นทรัพย์สินอะไร และมีความนาน้อยเพียง กันนั้นจึงอาจเป็นอสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ให้ เช่น ที่ดิน บ้าน เครื่องเพชร เครื่องใช้ หรือเงิน เป็นต้น

ความสำคัญประการหนึ่งคือต้องเป็นทรัพย์สินที่อยู่ใหม่ก่อนสมรส

หมายความว่าปัจจุบันต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นอยู่แล้วก่อนสมรสนั้นเอง ให้กรรมสิทธิ์ ในภายหลังย้อนไปไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนสมรส แค่ไม่หมายรวมถึงมาตรา 1471(2),(3) ซึ่งเมื่อ จะให้มากายหลังทำการสมรสก็ยัง เป็นสินส่วนตัว

ตัวอย่าง

1. นาย ก. ส่งผลักสินค้าชนิดหนึ่งเข้าชิงรางวัลที่กินพร้อมบ้าน 1 หลัง ปรากฏว่า นาย ก. เป็นผู้ได้รับรางวัลนั้นตามผลการจับฉลากสินค้ากังกล่าวในวันที่ 20 มิถุนายน 2526 นาย ก. ให้ทำการสมรสกับนางสาว ข. เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2526 กับนี้ถือว่าบ้านและที่ดินซึ่งนาย ก.

ให้มาจากการจับคลอกนั้นเป็นสินส่วนตัวของนาย ก. เพราะเป็นการให้มา ก่อนสมรส
ทรัพย์พิพาก เป็นมาตรฐานค่าหอค่าเช่ามีก่อนสมรสกับภริยา และหมายเหตุในกองมรภก
ให้ปักครองร่วมกันมา เมื่อจะถูกลงแบบบันทรัพย์สินกันในระหว่างสมรส ทรัพย์นั้นเป็นสินเกิม
(สินส่วนตัว) ของสามี ไม่ใช่สินสมรส (ฎีกาที่ 419/2492)

สำหรับของขวัญที่ทำพิธีแต่งงาน หากไม่มีการแต่งงานก่อนจากจะเป็นสมรสก็เป็น
ทรัพย์ที่มีอยู่ก่อนสมรสจึงเป็นสินส่วนตัวของห้องสองฝ่ายโดยมีกรรมสิทธิ์ร่วมกัน เว้นแต่จะเข้าตาม
มาตรา 1471(2) หากทำพิธีแต่งงานหลังจากจะเป็นสมรส ทรัพย์นั้นย่อมเป็นสินสมรส เว้นแต่
จะเข้าตามมาตรา 1471(2) จึงเป็นสินส่วนตัว

อีกประการหนึ่ง หากเจตนาของผู้ให้ของขวัญนั้น ต้องการให้ขายหรือใช้ร่วมกัน
เมื่อสมรสแล้ว ก็ย่อมไม่ใช่สินส่วนตัว แต่เป็นสินสมรส เมื่อจะให้มา ก่อนสมรสก็ตาม
(ข้อสังเกต ตามบรรพ ๕ เคิมนัน ทรัพย์สินที่ป่วยไก่ป่วยหนี้มีอยู่ก่อนสมรสโดยปกติย่อมเป็นสินเคิม
นอกจากจะให้ทำสัญญา ก่อนสมรสแยกไว้ เป็นสินส่วนตัว)

สิทธิเรียกร้องที่เป็นทรัพย์สิน

เมื่อมาตรา 1471 บัญญัติว่า "สินส่วนตัว ให้แก่ทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องคือสิทธิ
ที่มีอยู่บุคคลอื่นในอันที่จะให้บุคคลนั้น ๆ ทำการชำระหนี้ จะนับว่าสิทธิเรียกร้องคังกล่าวอาจมีราคานา
ให้และถือเอาให้ก็ย่อมเป็นทรัพย์สิน (กฎ ป.พ.พ.มาตรา 99) เช่นสิทธิเรียกร้องความสัญญาภัย
สัญญาจำนวน จำนวน สิทธิความสัญญาเช่าซื้อที่ดิน และสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน เป็นต้น หากได้ก่อตั้ง
สิทธิเรียกร้องคังกล่าวไว้ก่อนสมรส ย่อมเป็นสินส่วนตัวตามมาตรา 1471(1) ให้

สิทธิเรียกร้องคังกล่าวข้างต้นย่อมมีราคามาราก้อนเหตุจึงที่มีอยู่นี้หรือที่เรียกร้อง
มาได้ จะถือว่ามีสิทธิเรียกร้องเป็นจำนวนเท่าไก่ ก็เป็นสินส่วนตัวจำนวนเท่านั้นไม่ได้ เพราะอาจ
บังคับเขามาให้ไม่เท่าจำนวนที่มีสิทธิเรียกร้องอยู่จริง

ตัวอย่าง ก่อนสมรส นาย ก. ให้นาย ช. ภูเงินไป ๕๐,๐๐๐ บาท คืนลับรถแล้ว
นาย ก. พองบังคับให้นาย ช. ชำระหนี้ ให้เงินมา ๓๐,๐๐๐ บาท เพราะนาย ช. ล้มละลาย

กั้นี้ คงเป็นสินส่วนคัวของนาย ก.จำนวน 30,000 บาท เมื่อจะเก็บจากลิฟท์เรียกร้องความสัญญา
กู้ จำนวน 50,000 บาท ซึ่งมืออยู่ก่อนสมรส

ภริยาไม่สิทธิการ เช่าที่คืนอยู่ก่อนสมรส หลังจากทำการสมรสแล้ว ให้โอนเข้าสิทธิ
การ เช่าที่คืนกันกล่าว ให้เงินมาสามหมื่นบาท เงินสามหมื่นบาทจึงเป็นราคางานสิทธิการ เช่าอันเป็น¹
สินส่วนคัวของภริยา

นาย ก.ทำสัญญาเช่าห้องบ้านและที่กินไว้แห่งหนึ่ง ให้นอนค่าเช่าซึ่งมานานปี
จึงให้ทำการสมรสกับนางสาว ช. กั้นนี้ สิทธิเรียกร้องความสัญญาเช่าซื้อย้อมเป็นทรัพย์สินชื่อนี้
อยู่ก่อนสมรสอันเป็นสินส่วนคัวและมีรายการที่ให้ชำระไปก่อนสมรส

นายศักดิ์ จกทะเบียนสมรสกับ นางสาวชากา เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2525
ก่อนสมรสนายศักดิ์ขอสลากกินแบ่งของรัฐบาลไว้ 1 คู ครรภันที่ 16 ธันวาคม ผลการออกสลากร
ปรากฏว่า นายศักดิ์ถูกวางไว้ 1 เป็นเงิน 3 ล้านบาท เงินจำนวนนี้ ในด้านนายศักดิ์มืออยู่ก่อน
สมรส เพราะสิทธิเรียกร้องในเงินนี้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ซึ่งให้ทำการสมรสแล้ว จึงไม่มี
ลักษณะเป็นสินส่วนคัว แต่เป็นสินสมรสซึ่งจะได้ถูกตัดต่อไป

(2) ที่เป็นเครื่องใช้สอยส่วนคัว เครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับกายความควร
แก้รุณะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของคู่สมรสฝ่ายใด
ฝ่ายหนึ่ง

สินส่วนคัวความอนุมานทราบนี้แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ก. ที่เป็นเครื่องใช้สอยส่วนคัว เครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับกายความควร
แก้รุณะ

ข. เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของคู่สมรส

ก. ที่เป็นเครื่องใช้สอยส่วนคัว เครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับกายความควร

แก้รุณะ

ทรัพย์สินที่เป็นเครื่องใช้สอยส่วนคัวนั้นค้องมีลักษณะเป็นทรัพย์สินที่มีไว้สำหรับใช้สอย

ส่วนตัวโดยแท้ เช่น มีค่าโภชนาค ซึ่กันใน แหน่งๆ เป็นคัน การที่มีรถจักรยานสำหรับขับไป
ซื้อของ น่าจะไม่ใช่เครื่องใช้สอยส่วนตัว เครื่องแต่งกายของหญิงหรือชาย เช่น เสื้อผ้าที่ใช้ส่วน
ไปในโอกาสต่างๆ , รองเท้า เริ่มขั้ก เครื่องสำอาง เครื่องประดับกาย เช่น แหวน
สายสร้อย ก็ได้ เป็นคัน ทรัพย์สินที่จะเป็นสินส่วนตัวในลักษณะกังกล่าว สามีหรือภริยาค้องมี
ความควรแก้กฎหมายของคนเท่านั้น เช่น มีฐานะไม่ร่ำรวย ซื้อแหวนทองราคา 1 พันบาท อาจถือ
ว่าความควรแก้กฎหมาย แต่ถ้าไปซื้อแหวนเพชรราคา 1 แสนบาท ซึ่งเกินความควรแก้กฎหมาย แหวนเพชร
นั้นไม่ใช่สินส่วนตัว

อีกประการหนึ่ง ทรัพย์สินประเภทนี้กฎหมายให้จำกัดว่าค้องมีอยู่ก่อนสมรส เมื่อ
ทั้งสองฝ่ายไว้ใน (1) กันนั้นเมื่อจะได้มาในระหว่างสมรส หรือนำสินสมรสไปซื้อหามาก็เป็นสินส่วนตัว
ให้ แต่ถ้าพิจารณาความควรแก้กฎหมายหรือไม่ก็ยังคงกล่าวแล้ว

ช. เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของคู่สู่สมรสไม่ว่า
จะมีอยู่ก่อนสมรสหรือซื้อหามาระหว่างสมรส ย่อมเป็นสินส่วนตัวของฝ่ายนั้น แต่ถ้าเป็นเครื่องมือ
เครื่องใช้ที่จำเป็นเท่านั้น เช่น มืออาชีพรับคัดเลือก จัดเบี้ยบฯ และเครื่องมือครื่องใช้ในการ
คัดเบี้ยบย้อม เป็นสิ่งจำเป็น สามีมืออาชีพซ่อมรถยนต์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับแก้ไขซ่อม
รถยนต์ ย่อมเป็นสินส่วนตัวของสามีแต่การมีรถสำหรับใช้ขับขี่ไปร้านซ่อมรถหรือไปร้านค้าเดื่อไม่
ถือว่ารถยนต์เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนอกจานมืออาชีพ
ขับแท็กซี่

ภัตตาคาร สามีเปิดร้านขายอาหาร โถะ เก้าอี้ เครื่องมือเครื่องใช้ในการ
ประกอบอาหาร เป็นสินส่วนตัวของสามี แค่ถ้าเอาสินสมรสไปซื้อรักษาสำหรับเปิกให้ลูกค้ากู้
รักโภคไม่ใช่สินส่วนตัว เพราะไม่ใช่เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการขายอาหาร

(3) ทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาระหว่างสมรสโดยการรับมรดกหรือโดยการ
ให้โดยเส้นทาง

การรับมรภกความอุਮាតรา นี่ อาจเป็นการรับมรภกในฐานะผู้รับพิมพ์กรรมหรือ
ทายาทโดยธรรมก็ได้ ทรัพย์มรภกย้อมเป็นสินส่วนตัวของป่ายที่ได้รับโภค์ที่ในพิมพ์กรรมไม่คง
ระหว่างให้เป็นสินส่วนตัว อุमາตรานี้ถูกตีไว้เป็นพิเศษ เนื่องจากปกติทรัพย์สินที่ได้มาใน
ระหว่างสมรสย้อมเป็นสินสมรสตามมาตรา 1474(1) แต่หากเป็นการรับมรภกหรือโภค์การให้
โภค์เส้นห้าแล้ว ย่อมเป็นสินส่วนตัวของป่ายที่ได้รับมาได้ไม่ถือว่าเป็นสินสมรส

อนึ่ง การให้ทรัพย์สินโภค์ทางมรภกหรือโภค์การให้โภค์เส้นห้าตามอุਮາตรานี้
ระหว่างเป็นการโภค์มาในระหว่างสมรส ก็ต้องหากลามนี้หรือกริยาให้ลิขิน้อยแล้วก่อนสมรสย้อม
เป็นสินส่วนตัวตามมาตรา 1471(1) ไม่ใช่ (3)

หักสังเกต ตามบรรพ 5 เคิม มาตรา 1464 นั้น หากพิมพ์กรรมหรือหนังสือยกให้ไม่ได้
แล้ว ก็ให้เป็นสินส่วนตัว หรือโภค์คิการณ์เห็นไม่ได้ ให้เป็นสินส่วนตัวแล้ว ทรัพย์ที่ได้โภค์
ทางพิมพ์กรรมหรือยกให้โภค์เส้นห้านั้นย้อมเป็นสินสมรส และเมื่อเป็นสินสมรสตามบรรพ 5 เคิม
แล้ว แม้ใช้กฎหมายใหม่แล้ว ลักษณะของทรัพย์สินนั้นยังคง เป็นสินสมรสอยู่ เพราžeใน พ.ร.บ.
ให้ใช้บรรพ 5 ในหมู่ มิได้ถูกยกเว้นเป็นอย่างอื่น

(4) ที่เป็นของหนี้

ของหนี้ตามมาตรา 1437 เมื่อขายหุ้นทำการสมรสแล้ว ของหนี้ย้อมเป็นสิน
ส่วนตัวของผู้บุญ

การให้ทรัพย์สินไปทั้งหมดในมาตรา 1472 นถูกตีว่า "สินส่วนตัวนั้น ถ้าได้
แลกเปลี่ยนเป็นทรัพย์สินอื่นก็ได้ ซึ่งทรัพย์สินอื่นมาก็ได้ หรือขายให้เป็นเงินมาก็ได้ ทรัพย์สินอื่นหรือ^{เงินที่โภค์มาได้} เป็นสินส่วนตัว"

สินส่วนตัวที่ถูกหักขายไปทั้งหมดหรือแบ่งบางส่วน แค่ให้ทรัพย์สินอื่นหรือเงินมา
ทดแทน ทรัพย์สินอื่นหรือเงินที่โภค์มาได้เป็นสินส่วนตัว"

เมื่อป่ายโภค์สินส่วนตัว แม้ป่ายนั้นจะเอาสินส่วนตัวไปทำประการโภค์ย้อมเป็นสิทธิ
ของป่ายนั้น ในมาตรา 1472 นี้ คุ้มครองถึงการที่คุ้มครองให้ทรัพย์สินใหม่มาแทนสินส่วนตัวใน

เหตุการฯ ทรัพย์สินใหม่นั้นยังคงเป็นสินส่วนครัวของฝ่ายนั้น ถึงจะได้ทรัพย์ใหม่นี้มาในระหว่างสมรสก็ตาม

ค้าอุบัติ ที่กินที่เป็นสินส่วนครัวของสามีให้เปลี่ยนแปลงไปโดยแยกเปลี่ยนกับที่กินหนึ่งแปลงกับสิทธิที่จะได้รับเงินคอมแท่นอีกจำนวนหนึ่ง ตามกฎหมายปัจจุบันประนีประนอมความที่กินที่โภม้าใหม่กับสิทธิที่จะได้รับเงินนั้นเป็นสินส่วนครัวของสามี (ฎีกาที่ 2039/2522) สามีมีสินส่วนครัวเป็นเงิน 2 แสนบาท นำเงินนี้ไปซื้อที่กินแปลงหนึ่ง ก่อมาอีกสามปีก็ขายที่กินแปลงนั้นให้เงิน 3 แสน เงิน 3 แสนนี้ยังเป็นสินส่วนครัวของสามี

กรณีที่อย่างข้างต้น แม้จะมีเงินสินส่วนครัวเทียบ 2 แสนบาท แต่เมื่อนำไปซื้อและขายทรัพย์สินได้เงินมาในที่สูง 3 แสนบาท ส่วนที่เพิ่มขึ้นไม่ใช่ก่อรายของสินส่วนครัวอันจะถือว่าเป็นสินสมรส (มาตรา 1474(3)) แต่เป็นราคาราทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามเหตุการณ์ จึงยังคงเป็นสินส่วนครัวของฝ่ายนั้นก็ถูกต้อง

การได้ทรัพย์สินอื่นหรือเงินมาทดแทนสินส่วนครัวที่ถูกห้ามขายไปหักหมกหรือบางส่วน ตามมาตรา 1472 วรรค 2 นั้น ท้องมีลักษณะเป็นการโภม้าอย่างค่าสินใหม่ทดแทนที่ทรัพย์สินอันเก่าได้ถูกห้ามขายไปหักหมกหรือบางส่วนนั้น เช่น สามีซื้อรอดยนท์สินส่วนครัวดูกรดยกท่อนกันอื่นซึ่งซื้อนามาโดยประมาณขาดนรนเสียหายใช้การไม่ได้ บุตรนั้นจึงซื้อรอดยนท์กันใหม่ให้คืนหนึ่งทดแทนกันที่ถูกหักหักในหนึ่งนี้เป็นสินส่วนครัวของสามี เพราะเป็นการทดแทนสินส่วนครัวที่ถูกห้ามขายไป แต่ถ้าสามีซื้อรอดสินส่วนครัวโดยประมาณเสียไฟฟ้าจันพังเสียหายใช้การไม่ได้ จึงคงซื้อรอดใหม่มาใช้แทน รถกันใหม่ไม่ใช่ทรัพย์สินที่โภม้าในลักษณะทดแทนทรัพย์สินอันเก่า

ขอสังเกต ในวรรค 2 ของมาตรานี้ หากได้เงินมาทดแทนเงินนั้นก็เป็นสินส่วนครัว กันแน่แม้เอาระเงินนั้นไปซื้อทรัพย์สินใหม่มา แล้วยังมีเงินเหลือ เนื่องจากเงินส่วนที่เหลือนั้นยังคงเป็นสินส่วนครัว

ค้าอุบัติ บ้านสินส่วนครัวของสามีเกิดเพลิงไหม้ บริษัทประกันให้เงินให้ 2 ล้านบาท สามีปลูกบ้านขึ้นใหม่ใช้เงิน 1 ล้าน 5 แสนบาท เงิน 5 แสนบาทที่เหลือยังคงเป็นสินส่วนครัว เพราะเป็นเงินที่ได้ทดแทนสินส่วนครัวที่ถูกห้ามขายไปนั่นเอง

การจัดการสินส่วนตัว

มาตรา 1473 บัญญัติว่า "สินส่วนตัวของคุณสมรสฝ่ายใดให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้จัดการ"

สินส่วนตัวของฝ่ายใดก็เป็นกรรมสิทธิ์ของฝ่ายนั้นเพียงผู้เดียว มีอำนาจจัดการ เช่น ขาย แลกเปลี่ยน จำนอง จำน้ำ ก่อให้เกิดภาระคดคืน สงวน บำรุงรักษา หรือดำเนินคดี เกี่ยวกับสินส่วนตัวให้โดยล่าพัง ไม่ห้องขอความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่ง หากจัดการไปได้รับ ความเสียหายก็เป็นเรื่องส่วนตัวของฝ่ายนั้น ไม่ผูกพันเดิงสินสมรสหรือคุณสมรสอีกฝ่ายหนึ่ง เช่นกัน

กฎหมาย นาง ก.มีสินส่วนตัวเป็นเงิน ๕ หมื่นบาท ให้นาง ช.กู้ไปทำการค้า เมื่อครบกำหนด นาง ช.ไม่ชำระหนี้ จนสิทธิเรียกร้องหมดความคุ้มครอง นาง ก.ไม่อาจเรียกร้อง ให้ เท่านี้ นาง ก.จะเอาสินสมรสมาคิดสินส่วนตัวที่ได้เสียหายไปไม่ได้

ที่คืนและบ้าน เป็นสินเดิมของจำเลยที่ ๑ เมื่อใช้บังคับหนัญญูบบราฟ ๕ แห่ง ป.พ.พ.ที่ได้ครัวซาระใหม่แล้ว ย่อมเป็นสินส่วนตัวอันจำเลยที่ ๑ มีอำนาจจัดการได้โดย ไม่ห้อง ได้รับความยินยอมจากโจทก์เป็นสามี และมิใช่ทรัพย์สินที่โจทก์จะมีส่วนแบ่ง เมื่อย่างกัน การที่จำเลยที่ ๑ ท่าสัญญาขายที่คืนและบ้านโดยแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ที่คิดว่าเป็นม้ายโดยการ คายของสามี ยังไม่ได้สมรสใหม่ และจำเลยที่ ๒ รับรองการเป็นม้ายของจำเลยที่ ๑ ให้ เจ้าหน้าที่ที่คืนบันทึกไว้ตามหนังสือสัญญาขายที่คืน หากข้อความดังกล่าว เป็นความเท็จ โจทก์ ก็ไม่ใช่ผู้เสียหายอันจะพ้องจำเลยฐานแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่คิดว่าเป็นม้ายในเอกสาร ราชการความประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 ได้ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง (ฎีกาที่ 3724/ 2525)

บทที่ 5 สินสมรส

สินสมรส มาตรา 1474 บัญญัติว่า

"สินสมรสไก้แก่ ทรัพย์สิน

(1) ที่คู่สมรสไก้มาระห่วงสมรส

(2) ที่ป่ายไก่ป่ายหนึ่งไก้มาระห่วงสมรสโดยพิมพ์กรรม หรือโดยการให้เป็นหนังสือ เมื่อพิมพ์กรรมหรือหนังสือยกให้ระบุว่าเป็นสินสมรส

(3) ที่เป็นกอกผลของลินส่วนตัว

ถ้ากรณีเป็นที่ส่งสั่งว่าทรัพย์สินอย่างหนึ่ง เป็นสินสมรสหรือมิใช่ ให้ลับมิชฐานไว้

ก่อนว่าเป็นสินสมรส"

(1) ที่คู่สมรสไก้มาระห่วงสมรส ทรัพย์สินใด ๆ ที่คู่สมรสไก้มาระห่วงสมรส นอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา 1471(2),(3) ย่อมเป็นสินสมรสนิ่งๆ ไม่ได้มาโดยทางใด เช่น กู้ยืม ซื้อ แลกเปลี่ยน เงินเดือน บ้านฯลฯ แม้เป็นทรัพย์สินที่คู่มาโดยกระทำความผิดและลักทรัพย์ของคู่ ๆ ที่เป็นทรัพย์สินถ้าเป็นการไก้มาระห่วงสมรสย่อมเป็นสินสมรส

ข้ออุบัติ

1. เกิมพระภิกษุใจกับนางแม้น ซึ่งเป็นโภณภริยา ร่วมกันเป็นโจทก์ฟ้องจำเลย เรียกเงินบำนาญของพระภิกษุใจที่จำเลยรับไป ก่อนจำเลยให้การ พระภิกษุใจยืนคำร้องขอถอนคัวจากการเป็นโจทก์ ขออนุให้นางแม้นเป็นผู้จัดการทรัพย์สินและดำเนินคดีต่อไป ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเงินบำนาญทั้งกล่าว เป็นสินบริคหนึ่ง ระหว่างพระภิกษุใจกับนางแม้นซึ่งภริยาจะฟ้องได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสามี (มาตรา 1469 เกิม) การที่พระภิกษุใจเป็นโจทก์มาแต่ตนและยืนคำร้องและค่าแคลงคังกล่าว เป็นการอนุญาตให้ภริยาฟ้องคดีแล้ว นางแม้นจึงมีสิทธิดำเนินคดีต่อไปได้ (ฎีกาที่ 1123/2487)

2. ก่อนหน้าโจทก์ (ภริยา) และจำเลย (สามี) ระหว่างระแหงกัน โจทก์จึงแยกไปทำสัญญาเช่าตึกพิพาทในนามของตนเองและอยู่ที่ตึกรายนี้ ค่อมากินกีกัน จำเลยจึงมาอยู่ร่วมกันในตึกรายนี้ด้วย ภายนหลังโจทก์จำเลยแห่งกัน แต่จำเลยยังคงอยู่ในตึกกังกล่าวตลอดมา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่าเมียสัญญาจะทำในนามของภริยาแต่ขณะนั้นยัง เป็นสามีภริยากันอยู่ยังไม่ได้หย่ากัน การทำสัญญาเช่าไม่ได้เกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนตัวของโจทก์ ฉะนั้นสิทธิความสัญญาเช่าจึงเป็นสิทธิร่วมกัน ระหว่างโจทก์จำเลย ครั้นภายหลังโจทก์จำเลยหย่ากันก็ไม่ได้กลบเรื่องสิทธิการ เช่ามีประการใด และจำเลยยังคงครอบครองอยู่ตลอดมา จึง เป็นสิทธิร่วมกันอยู่ ข้อไม่ได้ (ฎีกาที่ 249/2495)

3. สามีโจทก์ทำสัญญาเชื้อภรรยนต์ขณะ เป็นสามีภริยากับโจทก์ สิทธิความสัญญานั้น ย่อม เป็นทรัพย์สินที่โภคภาระระหว่างสมรส โจทก์จึงมีส่วนเป็นเจ้าของร่วมมีสิทธิใช้สิทธิ์ของตัวเช่าซื้อ และมีหน้าที่ดูแลรักษา (ฎีกาที่ 1502/2522)

4. ภริยาทำสัญญาจะซื้อที่ดินซึ่งเป็นราคากลางส่วน เนื่องจากนัดสิทธิความสัญญานี้ เป็นสินสมรสที่จะต้องแบ่งกันกวย (ฎีกาที่ 1476/2518)

สูญเสียของลินสมรส เป็นสินสมรสเมื่อจะเกิดขึ้นภัยหลังจากจากการ เป็นสามีภริยา กันแล้วหากยังไม่ได้แบ่งทรัพย์สิน

ค่าอยาบ

1. ลูกสุกรเกิดจากสุกรพ่อและสุกรแม่ ซึ่งเดียงไว้ในระหว่างสมรสแต่เกิดภัยหลังสามีตายแล้ว ลูกสุกรและเงินที่ขายลูกสุกร ให้ เป็นสินสมรส ส่วนของผู้ชายเป็นมรดก ทายาทมีส่วนแบ่งในสุกรพ่อและสุกรแม่อย่างไร ก็มีส่วนแบ่งในลูกสุกรและเงินที่ขายให้อย่างนั้น (ฎีกาที่ 370/2506)

2. การที่จะถือว่าทรัพย์สินในเมืองแล้วก่อนสมรสหรือโภคภาระระหว่างสมรสนำกรณี ที่ต้องพิจารณาเจตนาคุกรฟีประกอบกวย เช่น ฝ่ายชายให้เด็กไปหมั้นหนูโดยคอกลังให้ฝ่ายหญิง เป็นบุญชักซื้อเครื่องใช้สอยในครอบครัว เครื่องไว้ใช้สำหรับเนื้อยุกินค้ายกัน ถังน้ำถือว่าเป็นทรัพย์สินที่โภคภาระระหว่างสมรสเมื่อจะได้ซื้อไว้ก่อนสมรส (ฎีกาที่ 1576, 1577/2514)

3. ทรัพย์สินที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์ เช่นที่ดิน เม้จะมีชื่อคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในโฉนกเพียงฝ่ายเดียว หากทรัพย์สินนั้นไม่มีการระบุว่าบ้านสมรส ก็เป็นสินสมรส เช่น การที่จ้าเลข(ภริยา) มีชื่อในโฉนกนี้ เกี่ยวก็เป็นแต่เพียงหลักฐานว่าจ้าเลข เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ หากอาจสันนิษฐานไปถึงว่า เป็นสินส่วนตัวก็วายไม่ เพราะเรื่องนี้กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ถ้ามิได้แยกไว้ เป็นสินส่วนตัว ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาต้องถือว่าเป็นสินบริคณ์ (ฎีกาที่ 271, 272/2485)

4. ที่พำนที่ชื่อภริยาเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนกแค่ผู้เกี่ยว แต่ปรากฏว่าเจ้าหนังงาน ออกโฉนกให้ภริยาหลังจากสมรสแล้ว ที่พำนท์จะเป็นสินสมรส (ฎีกาที่ 364/2508)

กรณีความฎีกาที่ 364/2508 นี้ หากขอเท็จจริง เป็นว่าภริยานั้นมีสิทธิอยู่แล้วก่อน การสมรส แต่เพื่อให้รับทรัพย์สินโดยเจ้าหนังงานออกโฉนกให้หลังจากสมรสแล้ว เช่นนี้ ต้องถือว่า มีอยู่แล้วก่อนสมรส ไม่ใช่สินสมรส เช่น

โจทก์ (ภริยา) พ้องขอหนี้และแบ่งทรัพย์จากจ้าเลข (สามี) ปรากฏว่าทรัพย์ที่พำน เป็นมรภกคหดลแก่จ้าเลขก่อนสมรสกับโจทก์ (มกรา 1599) และหายสาในกองมรภกให้ปักครอง ร่วมกันมา แม้จะทดลองแบ่งบันทรัพย์สินในระหว่างที่โจทก์จ้าเลขสมรสกันแล้ว ทรัพย์สินนั้นก็ไม่เป็นสินสมรส แต่เป็นสินเกิม(สินส่วนตัว) ของจ้าเลข (ฎีกาที่ 419/2492)

เมื่อชายหญิง เป็นสามีภริยากันแล้ว การลงทะเบ้ห้องร้างกันเม้จะ เป็นเวลานานเท่าไก่คุณ ไม่ทำให้ขาดจากการสมรส ก็งั้นตราบใดที่ไม่มีการหย่า ทรัพย์สินที่ป่วยให้ฝ่ายหนึ่ง ให้ก้ามาริยา ในระหว่างสมรสต้องถือเป็นสินสมรส สามีและภริยาอยู่มีสิทธิในทรัพย์สินที่ค่อนจะป่วย ให้ก้ามาระหว่างลงทะเบ้ห้องร้างกัน

แต่หากเป็นสามีภริยาตามกฎหมายลักษณะผัว เมีย(กอน พ.ศ.2477) ทรัพย์สินที่โภกมา ระหว่างร้างกัน เม้ยังมิได้หย่าขาดจากก้ามาริยาตามกฎหมายก็ไม่เป็นสินสมรส เพราะเหตุว่าทรัพย์สินมิใช่ ให้ก้ามาริยาอยู่กินสมรสร่วมกัน ทรัพย์นั้นจึง เป็นสินส่วนตัวของป่วยที่หามาโภกนั้น แม้สามีภริยาตามกฎหมายลักษณะผัว เมียจะมาลงทะเบ้ห้องร้างกันเมื่อใช้ ป.พ.พ.บรรพ 5 ปัจจุบัน แล้วก็ตาม ทรัพย์สินที่ค่อนจะป่วย ให้ก้ามาระหว่างห้องร้างกันก็คงบังคับตามกฎหมายลักษณะผัว เมีย เพราะเป็นบทบัญญัติว่าก็วาย ความสัมพันธ์ในครอบครัวซึ่งบัญญัติบรรพ 5 ปัจจุบันไม่กระทบกระเทือนถึงความมกรา 4 แห่ง

พ.ร.บ.ให้ใช้บทกฎหมายคิบราฟ ๕๗ พ.ศ.๒๕๑๙ (กฎหมายที่ ๑๘๐๗/๒๕๑๒, ๒๕๑๐/๒๕๒๑)

ข้อยกเว้นที่ทรัพย์สินที่ไม่ใช้มาระหว่างสมรสไม่เป็นสินสมรส

ก. กรณีความมัครา ๑๔๗๑(๒) คือ “ทรัพย์สินที่เป็นเครื่องใช้สอยส่วนตัว เครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับกายความควรแก่ฐานะหรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง”

ข. กรณีความมัครา ๑๔๗๑(๓) คือ “ทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้มาระหว่างสมรสโดยการรับมารถหรือโดยการให้โดยเส้นทาง”

ค. กรณีที่คู่สมรสทำลัญญาภัยก่อนสมรสหรือลัญญาระหว่างสมรสให้ฝึกแยกแตกต่างจากที่กฎหมายกำหนด (มัครา ๑๔๖๕, ๑๔๖๙)

(๒) ทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้มาระหว่างสมรสโดยพินัยกรรม หรือโดยการให้เป็นหนังสือ เมื่อพินัยกรรมหรือหนังสือยกให้ระบุว่าเป็นสินสมรส

ทรัพย์สินตามข้อนี้ เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้มาในระหว่างสมรสซึ่งโดยปกติเป็นสินส่วนตัว (มัครา ๑๔๗๑(๓)) แต่ในมัครา ๑๔๗๔(๒) นี้ระบุว่าเป็นสินสมรสเมื่อ

ก. เป็นทรัพย์สินที่ให้มาระหว่างสมรสโดยพินัยกรรม เมื่อพินัยกรรมนั้นระบุว่าเป็นสินสมรส จึงไม่รวมถึงการรับทรัพย์มารถโดยทางอื่น เช่น ในรูปนาฬายาห์โดยชอบธรรม และพินัยกรรมนั้นจะถือว่าเป็นสินสมรส ถ้าไม่ระบุไว้หรือเพียงแค่อกล่าวถ้วนๆ ว่า佳เม็จวีพยาณรู้เห็น ทรัพย์สินตามพินัยกรรมนั้นก็ไม่ใช่สินสมรส แสดงว่าทรัพย์สินในกรณีนี้จะเป็นสินสมรส เมื่อเจ้ามารถได้แสดงเจตนาไว้ชัดเจนในพินัยกรรมเท่านั้น

ข. เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้มาระหว่างสมรสโดยการให้เป็นหนังสือ เมื่อหนังสือยกให้ระบุว่าเป็นสินสมรส

การให้ทรัพย์สินซึ่งจะทำให้เป็นสินสมรสเน้นท้องทำเป็นหนังสือไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ก็ตาม หากเป็นการให้โดยเส้นทางในกรณีนี้โดยปกติย่อมเป็นสินส่วนตัวความมัครา ๑๔๗๑(๓) กังกล่าวแล้ว อุบมานารถเป็นมากกฎหมายโดยเฉพาะเพื่อที่จะให้ผู้ให้ได้แสดงเจตนาโดยระบุไว้ในหนังสือยกให้มั่นว่าเป็นสินสมรส กังนั้นหากทำเป็นหนังสือแต่ไม่ได้

ระบุไว้อย่างชัดแจ้งก็ หรือบอกล่าวแค่เพียงว่าจากว่าให้เป็นสินสมรสก็ ทรัพย์สินให้นั้นไม่ใช่สินสมรส แต่เป็นสินส่วนตัว ตามมาตรา 1471(3)

(3) ทรัพย์สินที่เป็นกอกผลของสินส่วนตัว

ในมาตรา 1474(3) นี้ บัญญัติไว้เป็นพิเศษ เพราะโดยปกตินั้นกอกผลของทรัพย์สิน ไก่ยื่อมเป็นของเจ้าของทรัพย์สินดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1336 ว่า "ภายในมังคบแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินนั้นมีสิทธิใช้สอยและรำหน่ายทรัพย์สินของตนและให้เชิงกอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น..." และในบรรพ 5 เคิม มาตรา 1464(4) ก็บัญญัติให้กอกผลของสินส่วนตัวของผู้ชายให้กอกเป็นสิน ส่วนตัวของผู้หญิงนั้น แก่ในบรรพ 5 นั้นบุพันธ์บัญญัติให้เป็นสินสมรสเพื่อให้ลินสมรส ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีส่วน จักการร่วมกันอยู่ได้เพิ่มขึ้นโดยที่สินส่วนตัวของแต่ละฝ่ายมิให้ขาดหายไปกับทั้งเห็นว่าเป็นการก่อ ความผูกพันร่วมกันระหว่างสามีภริยาค้ายประจำหมู่บ้าน

กอกผลของสินส่วนตัวนี้หมายถึงทรัพย์อะไรบ้าง เมื่อในบรรพ 5 นี้บัญญัติไว้เป็น พิเศษ คันนั้นจึงมีความหมายตามบัญญัติที่ไว้ในมาตรา 111 ว่า "กอกผลหั้งหลายของทรัพย์นั้น มีความหมายกันนี้

(1) กอกผลธรรมชาติ กล่าวคือว่า บรรดาสิ่งทั้งปวงซึ่งให้มาเพื่อใช้ของนั้นอันเกิด ขึ้นโดยธรรมชาติของมัน กังเข่นว่า ผลไม้ น้ำเมย ชน และลูกของสัตว์ เหล่านี้ย่อมสามารถจะดื้อเอาก็ได้เวลาเมื่อขาดออกจากลิ่งนั้น ๆ

(2) กอกผลนิคัย กล่าวคือว่า กอกเบี้ย กำไร คำเข้า คำมันผล หรือลาภอื่น ๆ ที่ได้เป็นครั้งเป็นคราว แก่เจ้าทรัพย์จากผู้อื่นเพื่อที่ได้ใช้ทรัพย์นั้น กอกผลเหล่านี้ย่อมคำนวณและดื้อเอาก็ได้ตามรายวัน"

ตัวอย่าง นาย ก.มีที่กินซึ่งเป็นสินส่วนตัวอยู่ 1 แปลง ค่อนมาเกิดเหตุกอกกันที่กินนั้น เหตุทั้งสองนี้เป็นกอกผลธรรมชาติซึ่งเกิดจากที่กิน จึงเป็นสินสมรส หากบ่าวเห็นนี้ไปชายได้เงินมา เงินนั้น ก็เป็นสินสมรส

นาง จ. มีเงินส่วนตัวฝากอยู่ในธนาคาร 2 แสนบาท ระหว่างสมรสได้กอกเบี้ย 2 หมื่นบาท เงิน 2 หมื่นบาทเป็นกอกผลนิคัยจากสินส่วนตัว จึงเป็นสินสมรส

จากคัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าทรัพย์โภจเป็นคอมบลัมท้อง เกิดเพิ่มพูนขึ้นจาก คัวแม่ทรัพย์หรือทรัพย์เดิม โดยที่แม่ทรัพย์หรือทรัพย์เดิมนั้นมิได้ขาดหายไป หรือขาดความสมบูรณ์ กันนั้น ถ้ามีทั้งคู่ ส่วน เป็นสินส่วนคู่ การซูกินหรือคักชาลัตตนันไปชาย เงินที่ได้จากการขาย คันหรือเชาลัตตนันไม่ใช่สินสมรส

อย่างไรก็ การที่คุ้มครองสินส่วนคู่ แม้ระหว่างสมรสสินส่วนคู่จะมีราคาเพิ่มขึ้น เพียงใด ราคานี้เพิ่มขึ้นนั้นก็ไม่ใช่สินสมรส คงเป็นราคายอดสินส่วนคู่ที่เพิ่มขึ้นตามเหตุการณ์ไม่ใช่ กองผลของสินส่วนคู่ จึงยังคงมีสภาพเป็นสินส่วนคู่อยู่ ทั้งนี้ เมื่อเจ้าสินสมรสปรับปรุงทำให้ ราคสินส่วนคู่เพิ่มขึ้น ก็ไม่ทำให้ทั้งคู่สินส่วนคู่กล้ายเป็นสินสมรส

คัวอย่าง กศพทางกันกวยที่คัน 4 แผง ชั้น เป็นสินเดิม (สินส่วนคู่) ของสนนี เดิมมีราคากู้เพราะเป็นที่กร้างว่างเปล่า ค่อนมาสามมีกริยาได้ใช้เงินสินสมรสปรับปรุงที่คันให้มี ราคาสูงกว่าเดิมมาก ที่คันถังกล่าวก็เป็นสินเดิม (สินส่วนคู่) ราคานี้เพิ่มขึ้นไม่ใช่กองผลของ ที่คัน แยกถือเอกสารมาในส่วนที่เพิ่มขึ้นเป็นสินสมรสไม่ได้ (ฎีกาที่ 1775/2512)

ในกรณีที่เกิดปัญหาว่า ทรัพย์สินใดเป็นสินสมรหือไม่ น้ำรา 1474 วรรค 2 ให้คังข้อสันนิษฐานของกฎหมายไว้ว่า "ถ้ากรณีเป็นที่ลงสัยว่าทรัพย์สินอย่างหนึ่ง เป็นสินสมรหือไม่ใช่ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เป็นสินสมรส"

การที่บัญญัติไว้กังกล่าวเนื่องจากทรัพย์สินระหว่างสามีภริยานั้นจะคนเป็นกันอยู่ และเมื่อยกันเป็นเวลานานก็เกิดทรัพย์สินออกเงยขึ้นมาก อาจพิสูจน์ไม่ได้ว่าเป็นสินส่วนคู่ กันนั้น ถ้ากรณีเป็นที่ลงสัยจึงให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นสินสมรส

ตัวอย่าง

1. ทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างอยู่กันเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้สันนิษฐาน ไว้ก่อนว่า เป็นสินสมรส หากจำเลยจะกล่าวอ้าง เป็นอย่างอื่น จำเลยจะต้องยกขึ้นเป็นประเทิน ข้อห่อสูตรไว้ในคำให้การโดยชัดแจ้ง มิฉะนั้นจำเลยไม่มีประเทินจะฟื้น (ฎีกาที่ 1727/2517)

2. สุนัขในบ้านจำเลยออกจากบ้านไปก็จะทิ้ง ภริยาจำเลยรับว่าเป็นเจ้าของ เมื่อกรณีเป็นที่ส่งสัญคองสันนิษฐานว่าสุนัขเป็นสินสมรสตามมาตรา 1474 จำเลยจึงเป็นเจ้าของสุนัขก็วาย (ฎีกาที่ 2488/2523)

ความที่ว่า "ถ้ากรณีเป็นที่ส่งสัญว่า ทรัพย์สินอย่างหนึ่ง เป็นสินสมรสหรือมิใช่..." นั้น หมายดึงสังสัยว่า ทรัพย์สินอย่างหนึ่ง เป็นสินสมรสหรือสินส่วนตัวในระหว่างสามีภริยา หากพิพากันว่าทรัพย์สินอย่างหนึ่ง เป็นสินสมรสระหว่างสามีภริยา หรือเป็นของบุคคลภายนอกจะนำข้อสันนิษฐานในมาตรานี้ไปใช้อ้างว่า เป็นสินสมรสของสามีภริยาไม่ได้

ถ้าอย่าง ข้อสันนิษฐานตามมาตรา 1474 นั้น ใช้เฉพาะกรณีที่ได้เดียงกันว่า ทรัพย์นั้นเป็นสินเกิม ลินส่วนตัวหรือสินสมรสเท่านั้น ใจท้องว่าที่คืนเป็นของ ส. จำเลยอ้างว่า เป็นสินสมรสระหว่างโจทก์กับภิการจำเลย จะนำข้อสันนิษฐานดังกล่าวมาใช้ไม่ได้ (ฎีกาที่ 293/2520)

กรณีสามีหรือภริยาของซึ่อเป็นเจ้าของร่วมกันในเอกสาร มีบัญญัติในมาตรา 1475 ว่า

"ถ้าสินสมรสใดเป็นเจ้าของที่ระบุไว้ในมาตรา 456 แห่งประมวลกฎหมายนี้หรือที่มีเอกสาร เป็นสำคัญ สามีหรือภริยาจะร้องขอให้ลงชื่อตนเป็นเจ้าของร่วมกันในเอกสารนั้นก็ได"

บทบัญญัติในมาตรา 1475 ไม่ได้บังคับว่าในกรณีสินสมรส เป็นทรัพย์สินจำพวกที่ระบุไว้ ในมาตรา 456 หรือที่มีเอกสารสำคัญแล้ว สามีภริยาคองลงชื่อเป็นเจ้าของร่วมกัน เพราะแม้สามีหรือภริยาจะมีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทะเบียนเพียงฝ่ายเดียว ทรัพย์สินนั้นก็ยังคงเป็นสินสมรสชั้งสามีและภริยาเป็นเจ้าของร่วมกัน ถั้นนั้นสามีหรือภริยาจึงมีสิทธิ์จะขอลงชื่อเป็นเจ้าของร่วมกัน ในเอกสารหรือไม่ได้ เพราะไม่ทำให้ลิขิตของแค่ฝ่ายที่มีอยู่ในทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนแปลง

จากการที่บัญญัติให้สามีหรือภริยาถือกรรมสิทธิ์ร้องขอให้ลงชื่อตนเป็นเจ้าของร่วมกันในเอกสารนั้น เพื่อบังคับความเสียหายของสามีหรือภริยานั้นเอง เพราะผู้ที่มีอยู่ในเอกสารอาจเอารหัสสินนั้นไปจำหน่ายโดยล้ำแพ้ ซึ่งแม้ไม่ได้รับความยินยอม หากบุคคลภายนอกจะห้ามโดยสุจริต คู่สมรสซึ่งมีกัยนัยมีภาระที่จะให้ถอนนิกิกรรมนั้นไม่ได้ (มาตรา 1480 วรรค 2)

ซึ่งถ้าไกลงชื่อร่วมกันแล้วบุคคลภายนอกยอมทราบให้ร่วมกันอยู่ ความเสียหายอันจะเกิดจากภาระจัดการสินสมรสโดยไม่ได้รับความยินยอม ย่อมไม่เกิดขึ้น

สินสมรสที่กฎหมายให้สามีหรือภริยาลงชื่อเป็นเจ้าของร่วมนั้น เป็นทรัพย์สินประเภทที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ทั้งสิ้น คือทรัพย์สินจำพวกที่ระบุไว้ในมาตรา 456 ให้แก่ อสังหาริมทรัพย์ เว้อก้ามีพื้นที่ระหว่างทั้งแท่งหักกันชั้นไป เว้อกดไฟ หรือเรือนที่มีระหว่างทั้งแท่งหักกันชั้นไป แพ และสัตว์พาหนะ ส่วนทรัพย์สินที่มีเอกสารเป็นสำคัญ หมายถึงทรัพย์สินทุกอย่าง ซึ่งมีเอกสารเป็นสำคัญการแสดงสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น

ถ้าอย่าง ที่คืนสินสมรสระหว่างโจทก์จำเลย ซึ่งมีชื่อจ�名เป็นผู้ดูแลกรรมสิทธิ์ ในโฉนดที่ดิน โจทก์ซึ่งเป็นผู้ดูแลร่องรอยให้ลงชื่อกันเป็นเจ้าของร่วมกันในโฉนดนั้นไป ส่วนรายนั้น แม้จะมีชื่อจ�名เป็นเจ้าของในทะเบียนรายนักกรรม แต่ทะเบียนรายนักกรรมใช้เอกสารอันเป็นที่คั่งแหว่งกรรมสิทธิ์ จึงไม่ใช่เอกสารสำคัญสำหรับทรัพย์ จะมั่นคงจ่าเฉยให้ลงชื่อโจทก์เป็นเจ้าของร่วมกันไม่ได้ (ฎีกาที่ 2270/2521)

ขอสังเกต

1. ในบรรพ 5 เคิมมีนัยสำคัญที่หานองเดียวกันมาตรา 1475 ในมาตรา 1467 เคิม โภยเจกนารมณ์เพื่อป้องกันความเสียหายของแท่ละป่ายในทรัพย์สินนั้น เช่นกัน เนื่องจากสามีเป็นผู้มีอำนาจจัดการสินบริคณ์ คั้งน้ำหากทรัพย์สินใดที่มีชื่อสามีภริยาลงชื่อเป็นเจ้าของร่วมกันแล้ว หากสามีดำเนินการตามที่คั้งน้ำได้ ไม่บกพร่อง แท่ในบรรพ 5 มีจุนัน มาตรา 1476 สามีภริยาท้องเป็นผู้ดูแลการสินสมรสร่วมกันอยู่แล้ว หากไกลงชื่อเป็นเจ้าของร่วมกัน นัยนาคั้งกล่าวขอนไม่มี

2. จากที่กล่าวแล้วว่ามันไม่ไกลงชื่อร่วมกัน คั้งนัยสำคัญไว้ในมาตรา 1475 ก็ไม่ห้ามสิทธิของแท่ละป่ายในทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนไป กกรณีเช่นนี้ หากสามีหรือภริยาที่มีชื่อเป็นเจ้าของไกจ่านน่ายไปโภยจ่าพัง ด้านบุคคลภายนอกทำการโภยสูญเสียทรัพย์สือป่ายหนึ่งจะให้ก้อนนิกิกรรมนั้นไม่ได้ ส่วนความรับผิดชอบในระหว่างสามีภริยา คงมีนัยสำคัญไว้ในมาตรา 1534 ความว่า สินสมรสที่คุ้มครองรัสป่ายให้ป่ายหนึ่งจ่านน่ายไปโภยมิได้รับความยินยอมของคุ้มครองรัสป่ายหนึ่งในกรณี

ที่กฎหมายบังคับว่าการจำหน่ายนั้นจะต้องได้รับความยินยอมของอีกฝ่ายหนึ่งก็ว่าก็...ให้เชื่อเสมอว่าแพทย์ลินเน้นยังคงมีอยู่เพื่อจัดแบ่งลินสมรสตามมาตรา 1533 และถ้าคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งได้รับส่วนแบ่งลินสมรสไม่ครบตามจำนวนที่ควรจะได้ ให้คู่สมรสฝ่ายที่ได้รับหน่ายหรือจะใช้ทำลายลินสมรสนั้นซึ่งใช้จากลินสมรสส่วนของตนหรือลินส่วนตัว

3. ส่วนรับความล้มเหลวระหว่างสามีภริยา ก่อนใช้บรรพ 5 เคิม กฎหมายไม่ได้บัญญัติถึงกรณีนี้ไว้ และบรรพ 5 ใหม่ก็ไม่กำหนดกรอบให้อธิบายถึงความล้มเหลวในครอบครัวอันเกิดจากการสมรสนั้น แต่การร้องขอให้ลงชื่อคุณเป็นเจ้าของร่วมในทรัพย์สินเป็นการป้องกันความเสียหายในทรัพย์สินนั้นเอง เป็นผลกีฬาสามีภริยาและไม่กำหนดกรอบให้อธิบายถึงความล้มเหลวในครอบครัวแต่อย่างใด กับนั้นสามีภริยาสามารถกฎหมายก่อนใช้บรรพ 5 เคิม จึงขอที่จะร้องขอ ให้ลงชื่อคุณเป็นเจ้าของร่วมในเอกสารตามมาตรา 1475 นั้นได้ (คดีหมายเลขคดี 1124/2495)

บทที่ 6

การจัดการสินสมรส

ในมาตรา 1476 บัญญัติว่า "นอกจากลัญญา ก่อนสมรสจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น สามีและภริยาเป็นผู้จัดการสินสมรสร่วมกัน"

ตามบรรพ 5 เกม สามีแต่ผู้เดียว เป็นผู้จัดการสินสมรสเป็นหัวหน้าในการอุปการะ เดียงกู แต่ความกฎหมายปัจจุบันบัญญัติให้สามีภริยาเป็นผู้จัดการสินสมรสร่วมกัน

การจัดการสินสมรสหมายถึงการจัดการคัวสินสมรสนั้นเอง หากการใช้ชีวิตไม่ใช่ การจัดการคัวสินสมรสแล้ว ย่อมไม่อยู่ในบังคับแห่งมาตรานี้ทว่าด้วยจัดการร่วมกันเมื่อจะเป็นการ ทำให้เกิดสินสมรสเพิ่มขึ้น หรือเป็นการก่อหนี้ เช่น ภริยาไปถูกเงินจากบุคคลภายนอก ภัยนี้ไม่ใช่ การจัดการสินสมรสโดยตรง ส่วนจะ เป็นเหตุที่ต้องรับผิดชอบหรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ตัวอย่าง

1. สามีทำสัญญาค้ำประกันการเบิกเงินเกินมูลค่าของ ท. ให้ไว้กับธนาคารจำเลย (ช.กรุงเทพ) เป็นการบูรณาภิญญาให้เกี่ยวกับสินสมรส หากก่อให้เกิดภาระคืนซึ่งสินสมรสไม่ ชึ้น มิใช่การจัดการสินสมรสตามมาตรา 1476, 1477 อันภริยาจะต้องให้ความยินยอมร่วมกันเช่น หมั้นสือความมาตรา 1479 ภริยาฟ้องขอให้เพิกถอนสัญญาค้ำประกันกังกล่าวตามมาตรา 1480

วรรค 2 ไม่ได้ (ฎีกาที่ 3075/2523)

2. โจทก์เป็นหญิงมีสามี เมื่อโจทก์ได้รับความยินยอมจากสามีให้ฟ้องคดีแล้ว โจทก์ ย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องคดีคู่กับคนสอง หรือความชอบด้านเจ้าหนี้คดีลืมฟ้องคดีแทนคนได้ ไม่จำเป็นต้อง ให้สามีลงชื่อให้ความยินยอมในใบมอบอำนาจซึ่งอีก เพราะการมอบอำนาจให้ผู้ใดฟ้องคดีแทน มีผลเท่ากับคนໄกฟ้องเช่นกัน (ฎีกาที่ 2448/2523)

3. คดีนี้จำเลยอ้างว่าสิทธิเรียกร้องสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าและสิทธิ เรียกร้องค่าซักเชยเป็นทรัพย์สินที่โภมาระห่างสมรส จึง เป็นสินสมรส การฟ้องคดีเกี่ยวแก่เงิน ส่วนประเภทจังหวัด ได้รับความยินยอมจากสามีก่อน หากไม่แล้วโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

อาศัยวิถีการแบบเดิมคงไม่ดีแล้ว จึงทรงสั่งให้จัดทำแผนการบอกร้าว
ด้วยหน้าและสิทธิ์เรียกร้องค่าชกเชยเกิดขึ้นโดยผลของการนี้ ที่ออกตาม ป.พ.พ.มาตรา 582
และกำหนดประการศักดิ์ธรรมทางภาคไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงานข้อ 46 การเรียกร้องหรือการ
โภคทรัพย์สิทธิ์ของประเทศไทยจึงเป็นสิทธิ์ของลูกจ้าง สิทธิ์จะกล่าวหาใช้เป็นสิ่งสมรรถไม่ฉะนั้น
การที่โจทก์ฟ้องทศนัชจิมไว้ฟ้องเพื่อจัดการสินสมรส หรือมิใช่ฟ้องเกี่ยวแก่สินสมรส จึงมีอำนาจ
ฟ้องโดยคำพังกัน ไม่ใช่เป็นที่สามีก่อให้ความยินยอมเป็นหนังสือก่อนตามที่จำเลยอุทธรณ์
(ฎีกาที่ 1106, 1107/2526)

การจัดการร่วนกันก่อนที่มีกฎหมายไว้ในมาตรา 1476 นี้ มีข้อยกเว้นได้ดังนี้

1. มีสัญญาก่อนสมรสให้สามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้จัดการสินสมรส
คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งยอมในเมื่ออำนวยจัดการ

2. มีสัญญาระหว่างสมรสให้สามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้จัดการสินสมรส
กรณีมีภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภริยาในมาตรา 1476 แต่เมื่อพิจารณาที่มาตรา 1482 และมาตรา 1483
แล้ว สามีภริยาทั้งสองคนต่างมีสัญญาระหว่างสมรสยกเว้นหนังสือจัดการ 1476 ให้ แต่ทั้งนี้ถ้ามี
สัญญา ก่อนสมรสไว้ประการใดแล้ว เห็นว่าสามีภริยาจะทำสัญญาระหว่างสมรสเป็นลายเปล่อง
หรือเพิกถอนสัญญา ก่อนสมรสไม่ได้ (มาตรา 1467)

3. กรณีที่เป็นสามีภริยา กันก่อนใช้บรรพ 5 ปีจนบัน หากสามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจจัดการสินสมรส เมื่อใช้บรรพ 5 ใหม่แล้ว ฝ่ายนั้นก็คงมีอำนาจจัดการทรัพย์สิน
นั้นอยู่ โดยถือว่าคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมให้จัดการสินส่วนตัว (สินเดิมตามบรรพ 5 เก่า)
และสินสมรสของกัน ไทยเฉพาะในเรื่องสินสมรสฝ่ายที่มีอำนาจจัดการตามบรรพ 5 เก่าก็ยังคง
มีอำนาจจัดการอยู่ เพาะมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.ให้ใช้บรรพ 5 ใหม่ ยกเว้นให้เฉพาะ
สินเดิมเท่านั้นที่เปลี่ยนมาเป็นสินส่วนตัวคงกล่าวแล้ว

กัวอย่าง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ให้กราชชาระใหม่ มาตรา 1477
มีกฎหมายว่า อำนาจจัดการสินสมรสรวมถึงอำนาจจัดการทั้งหมด ทั้งนี้ที่พระราชนูญกิจในใช้หนังสือจัดการ
บรรพ 5 ฯ มาตรา 7 ใช้คำว่า "อำนาจจัดการ" จึงหมายรวมถึงอำนาจจัดการทั้งหมดที่เป็นกฎหมายนี้ เช่นกัน
หากกองอยู่ภายใต้บังคับแห่งหนังสือจัดการในมาตรา 1471 เดิม